

1 Petro

¹ Pe²jah³lo²na¹xai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 ī³sa²si¹hā³ū¹kxah³lo²sa¹wa². — Txai²yā¹nxe³sxā³ a²nū²a² ī³ye³kxi¹txai¹nhē³li¹.
 Txai²na² hxi²kan¹txi³lo³txa²ha¹i¹. Je³su²jah³la²
 nxe³sa²kxah³lo²sa¹wa². Nxē³na¹te³na¹xai²na²
 ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Na¹ha²kxai³ wxāi²na²
 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹ wā²nxa³ka²
 so¹nx2ti³tū³kā³txi³syah¹lxi³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 A²nū²a² Ju³te²a² nū³kā³txi³sxa³tū³kā³txa² kwa²
 jū¹nxe² kxān³su² yxau³yain¹yah³lxin¹ka³tu³,
 ā³yo³yo³li² yxau³yain¹tū³kā³txi³syah¹lxi³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Pō²ta³ko³xa² yxau², Ka³la²sā³ko³xa² yxau²,
 Ka³pa³to²sā³ko³xa² yxau², A²si³a³ko³xa² yxau²
 Bi³ti²ni³a³ko³xa² yxau², nxe³hī¹nān¹te²tu³
 yain¹yah³lxi³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³te²
 ī³nxai²na² ū³whā²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa².
² Wxāi²na² Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹
 wā²nxa³ka² so¹nx2ti³tū³kā³txi³syah¹lxi¹lxa².
 Txa²wā¹si³kxā³nāu³u¹tai²na² yū³ti³hex1nē³lxa³tāu³u¹tai²na²,
 Txa²wā¹sū³na² wā²nxū¹ ī²sa²tē³kxi²nha²sxā³,
 wā²nxa³ka² so¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² sa²yxo²we¹jah³lxi¹nha²kxai³ ko³nxe³ti³
 kāi³yah³lxin¹kxa² yo³ha² ā³wa²su¹txi²lxi³sxā³
 yxau³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³si¹yah³lxin¹jau³nū³su²
 wā²nxa³ka² so¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Txa²wā¹sū³na²
 Jā¹nxe³nx2ti³ju³ta³nū³a² ū³nxū²kwāi³wih¹nx2ti³sxā³
 Yāu³ka³jxah¹la² ī³nxū²kwāi³wih¹nx2ti³sxā³
 ī³wi¹lhīt1ti³hi¹nx2ti³na²hē³la². Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³

Txa²wā¹sū³na² kāin² thāi³ti³la² a³lxi¹nx²ti³ha²kxai³,
nxē³nx²ti³tu¹wa². Nxe³nx²ti³ju³ta³nū³a²
ten³khaix1sa³nha²wa².

Hxi²ka¹ka¹nha²la²yxau²xai³ki³jau³su²

3 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹
ī³sa²nēn¹kxa¹sah¹lxi³hē¹la². A²nxe³jah¹la²,
Txa²wā¹hx²kan¹jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
A²wī³nu²su² ha²kxai³, nxē³jah¹lai²la¹wa².
A²nxe³jah¹la² wi¹lhin¹sxā³ thāi³ti³la²
sa²hau³ko³te³lhxā³ tah²lxi³ we²txi²nē³te²jai¹ti²tu³wa².
Nxe³nē³kxe³su² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
ya³lu²kxi²nē³ju³ta² ka³ten³su² ī³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hē¹la².
Nxe³sxā³ ka³te³na² wi¹tāu³a¹ tah²lxi³
we²txi²nē³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³nē³lha²kxai³:
— Yxan¹nāu³a¹, ha³lo²a² wi¹khai¹nxe³ju³ta²
Txa²wā¹sū³na² ū³hū¹nē³tū¹xā¹. Nxe³nē³ju³ta³nū³a²
Txa²wā¹sū³na² ī³tih³nxe³nē³lha²kxai³
a³la³kxi²ki³tā³na¹. Kī³sa²kxai³ a²hī¹nai²na²
ha³ta³nxān²txi³ hxi²ka¹ka¹nha²la²
yxau²xai³ki³tā³na¹. Txa²wā¹ki³na¹xai²na²
nxē³hī³ki³tā³la².

4 Txa²wā¹sū³na² tah²lxi³ we¹txa²txi³kxe³kxai³,
a²yen³kxa² wi¹khai¹nxe³te²a², hxa³nxa³te²a²
wi¹lhin¹khai¹nxe³te²a² oh³nāu³nū¹ka³nāu³a¹
Txa²wā¹sū³na²sxi²nhāu³a¹ ū³hā¹kxi¹nx²ti³te²ju²hē³la².

5 Wxāi²na² Txa²wā¹sū³na² yxo²ī²yah¹lxi¹lx².
Yah³lxi¹nha²kxai³, hxi²kan¹sxā³a²hxi²ka³nāu³lot3sa²tē³nx²ti³ka³tu³
hu³, yxan¹nāu³a¹ ha³lo²ai²na² ne³ki³son³tāu³a¹,
Txa²wā¹sū³na² ha³lo²nāu³a² oh³xai²nān¹ko³xan¹ta³
ā³sa²so¹nx²ti³sxā³ yxau²sa²tē³yah³nx²ti³tu¹wa².
A²ya³la³tu³ a²kxā³nxāu³u¹tai²na² Txa²wā¹sū³na²
wxa²wa²su¹ta³lun²nx²ti³ta¹hxai²hē¹la².

Nxe³nx2ti³kxa²ha³t³nxān²ti³ ū³ho¹ki¹nx2ti³kxe³h³nx²
 hxi²kan¹txi³ wx^a²ye³na² ū²ū¹yhah³lxi³h³nx2nx³lxa².
 Yxān¹ta¹ yxan¹nāu³a¹ ha³lo²ai²na² ne³ki³son³tāu³a¹,
 Txa²wā¹sū³na² ū³yau¹ū³nx2ti³tu¹wa². A²nxe²tāu³a¹
 ū²yah³lxin¹tu¹wa².

6 Nxe³nx2ti³ju³ta³nū³a² kāin²
 ka³lih³khai¹yah³lxi¹lxa².
 — A²ha² hī¹nai²na², jū¹nxe² kxān³su²
 txa²wā¹ha³lo²ai²na² khāuh³lxa³ti³sa²sxā³
 yxau³na¹kxe³su² āin²ti³sa²na³na¹. ū²li³hū³te²
 ū³nxai²na² nxe³yah³lxin¹kxa²ha³t³nxān²ti³ kāin²
 ka³lih³khai¹yah³lxi¹lxa².

7 Jā¹nxe³ju³ta² ou²ra³ka³ta² a³lxi¹khai¹te²ju²hē³la².
 A²nxe³ta³ka³ta² ha³nxe²a² a³lan²khai¹nxe³tho³xa²
 ū³hi³ki³te²ju²hē³la².

— A²yen³kxa² ā³xa², kwa³thi³la² ā³xa²
 ū³kxē³ni²te² yen³kxa² ū³thū²ka²sai¹na¹tū¹xā¹.
 A²ou²ra³khai³xa² a²wi¹te²a² so¹lxi³
 ū³we²jo²sa²so¹tai²lā¹. Nxe³ki³te²ju²hē³la². Nxe³ju³ta²
 ou²ra³ka³ta² ha³ta³nxān²txi³ hxan³te²ju²hē³la².
 Yxān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na² yxo²i²sxā³
 yxau²wa³to²hi²yah³lxin¹tu¹wa². Nxe³ha²kxai³
 Txa²wā¹sū³na² yxo²ū²yah³lxin¹ju³tai²nān²tu³,
 ou²ra³ka³ta² a³lxi²khai¹nxe³kxa² ha³t³nxān²txi³
 ā³sen³sai¹khai¹nxe³sxā³ a³lxi²khai¹nxe³jut3su²
 te²ju²hē³la². Nxe³ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na²
 yxo²ū²yah³lxin¹ju³ta² ū³we²ti²sa²so¹kxi¹nx2ti³h³nx2na³la².
 Jā¹nxe³te³lhxā³ ha³lo²a² khāuh³lxa³ti³yah³lxin¹ju³ta²
 ū³wxe³nx2ti³te²ju²hē³la². Ou²ra³ka³ta² ha³nxe²a²
 ū³hi³lh²jut3sū³nxe² nxe³nx2ti³te²ju²hē³la²,
 a³lxi¹nx2ti³ha²kxai³la². Nxe³nx2ti³kxai²nān²tu³,

yxan¹nāu³a¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 a³ya³ti¹xi²nē³tāu³a¹ ī³sa²nēn¹kxi¹nx2ti³ha²kxai³,
 wxi²kin³ti³to³ti³hi¹txa²lxi³ha²kxai³, nxe³nx2ti³tu¹wa².

8 A²nxe³jah¹la² Je³su²jah³la² yuh³xai²nān¹te²
 ha³lo²ai²na² yxau³nū¹nhē³lhī¹nai³tā²
 wxa²ye³na² ī²yah³lxi³hxai²nxān³tai¹ti²tu³wa².
 Yah²lxan³kxa²ha³tā³nxān²txi³ a³lxi²yah³lxi¹lxa².
 Jā¹yxah³lxin¹ju³ta² a²hī¹nai²na² wxa²ye³na²
 ī²yah³lxan³kxa² ha³tā³nxān²txi³ yxo²ī²ī² kāin²
 ī³ka³li³hi² yah³lxi¹lxa². Wxa²e¹nāu³nū¹ai²na²
 whāj²na¹ kāin² ī³ka³li³sxā³ hxi²kan¹txi³ ī³sai¹sxā³
 wxa²yxo²a² ī³ye³ah²lxan³kxa² ha³tā³nxān²txi³ kāin²
 ī³ka³li³yhah³lxi¹lxa².

9 Yah³lxin¹ka³tū³, Je³su²jah³la² yxo²ī²yah³lxi¹lxa².
 Nxe³yah³lxin¹jau³su² kwēn¹tai²na²
 wxa²wa²sut1sa²tē³nx2ti³ka³tū³ hu³, yxan¹nāu³a¹
 wxa²wa²su¹ta³lun²nx2ti³tu¹wa².

10 Jā¹nxe³ju³ta², kxā³nāu³u¹tai²na²
 a²nū²a²nāu³xu¹tai²na², Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
 ī³hen³txi³tū³ka³txu¹tai²na² ī³ye³kxū¹nhē³te³nah¹lxi¹:

— A²ya³la³tū³ Txa²wā¹sū³na² wxa²wa²su¹tē³tu¹wi¹.
 Hī¹nai²na² ha³lo²a² ū³hū¹nē³lxa³tā³lxa² wān³txai²na²
 ī³ye³kxū¹nx2ta¹wi¹. Nxe³nē³ta¹hxai²hē¹la².
 A²nxe³tū³ka³txu¹tai²na² ī³ye³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:

— Ha³lo²a² Txa²wā¹sū³na² wxa²wa²su¹tē³ju³ta³nū³a²
 a³la³kxi²ti³ten³khai¹nxe³sa³nha¹. Na¹jau³su²
 a²si³yxau³tāu³a¹ win¹ta²te²lxi³ ha³tin³ti³ ā³te³ni²,
 ī³wā³ta³kxi²nha², ī³ne³wa³kon³nha² na¹xā¹.
 Nain¹tū³ka³txi³su² ta¹hxai²hē¹la².

11 A²nxe³tū³ka³txa² Sū³na² wān³txa²
 ī³hen³txi³tū³ka³txu¹tai²na² Txa²wā¹sū³na²

A²yāu³ka³jxah¹la² nxū²kwai³yxau³yain¹jah¹la²
wān³txa² ī³yau¹ū³hain¹te³nah¹lxi¹:

— Yxan¹nāu³a¹ Kris²tu³jah¹la²
khāuh³lxa³txi³tu¹wi¹. Nxe³sān²ka³tu³,
nxē³nū²la² kāin² wxi²kīn³ti³to³ti³hi¹tu¹wi¹.
Ha³lo²a² ū³hū¹nx2ti³xa³ta³lxa¹ nxe³nx2ta¹wi¹.
Nxe³ain¹ta¹hxai²hē¹la². Ain¹ta¹ a²nū²a²
nū³ka³txu¹tai²na² ī³wā³ta³kxi²nhain¹te³nah¹lxi¹:

— Ha³lo²ai²na² Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹la²
ī³ye³kxi²nē³ju³ta², ī¹nxe³je³nāu³wa³ki³khai³xa²
ū³hū¹nē³te³ji¹ku¹? Ha³lo²ai²na² hau³kon³te³lhxā³
nx2na³na¹. Nxe³kxai²nān²tu³, ī¹nxe³tsxā³
a³la³kxi²hī³ki³te³ji¹ku¹? Ki³nhā¹. Ju¹ta²
a³la³kxi²ti³ten³khai¹nxe³sa³nha¹. Ta¹hxai²hē¹la².

12 Nxe³nxa²ha¹te¹ Txa²wā¹sū³na² wān³txi³tu³
ī³yau¹ū³hain¹te³nah¹lxi¹:

— Yxan¹nāu³a¹, a²nū²a² yxo²ha³kxa¹,
te² ī³nxai²na² wxa²wa²su¹txa²lxa¹tu¹wi¹.
Nxe³nx2ta¹ju³ta³nū³a² wxa²ye³na² ī²yah³lxan³tho³li¹.
Yxān¹ta¹ yxan¹nāu³hī¹nai²nān¹tū³kā³txa²
ha³lo²ai²na² a²ye³na² ī²ain¹tu¹wi¹.
Nxe³ha²kxai³ a²hī¹nai²na² ha³lo²ai²na²
ū³hū¹ain¹nxa³ta³lxa² ī³ti³nxe³txain¹yah³lxi³hē¹li¹.
Ā³nhxi²nū¹nain¹yah³lxin¹tai²li¹. Txa²wā¹sū³na²
wān³txa² ī³hen³txi³tū³kā³txu¹tai²na² Sū³na² wān³txa²
ī³yau¹ū³hain¹ta¹hxai²hē¹la². A²nxe³te² ha³lo²a²
kwēn¹tai²na² ī³yau¹ū³nx2ti³na³la². Txa²wā¹sū³na²
wān³txa² ī³ye³kxi¹nx2ti³tū³kā³txa² ha³lo²ain²ti²
ī³yau¹ū³nx2ti³na³la². Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹la²
oh³nāu³u¹tai²na² ī³sa²si¹kat3tū¹nhē³kxah³lo²su²
jah¹la² ī³yo²nū¹nū³hain¹jau³su² ī³yau¹ū³nx2ti³na³la².
Nxe³nx2ti³ju³ta² oh³xan¹ta²nū³kā³txa²

ĩ³ye³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:

— Txa²wā¹sū³na² Hi²sen³su² a²nū²a²
 yuh³xai²nān¹tū³kā³txa² yxo²ha³kxa¹
 wxa²wa²su¹tain¹na³na¹. Ju¹ta² wi¹khai¹nx2na³na¹.
 A²nxe³ju³tai²na² ĩ²i² a³la³kxi² nxe³ti³ten³sa³nha¹.
 Nxe³hū³nx2na³la².

Sū³na² wi¹lhin¹kxa² yā¹nxe² yxau³ki³jau³su²

13 Nxe³ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² a²ten³jau³su²
 ā³kā³te³lhxā³ yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la². Wi¹lain³nha²,
 wi¹le³i², nxe³jah³lxi³hē¹la². Yah³lxin¹ka³tu³:

— Yxan¹nāu³a¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la² a³ka³nxi²sxā³
 wxā³tū¹xā¹. Nxe³tāu³a¹ a²ya³la³tu³ kāin²
 thāi³ti³la² a³lxi²nē³lha²kxai³ wxa²wa²su¹tē³ju³ta²
 ā³ta³lu²nū¹nhē³lha²kxai³ nxe³nē³tū¹xā¹. Jau¹xai²na²
 so¹lxi³ yxo²i²sxā³ yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la².

14 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na²
 wē³ha³lxi³syah¹lxi¹lxa². Yah³lxi¹nha²kxai³
 sa²yxo²wet1sa²tē³jah¹lxi³hē¹la². Yah³lxin¹ka³tu³
 a²ha¹ kxā³nxa² Txa²wā¹sū³na² wān³txa² Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² ū³yhe³kat1tū¹nhē³jau³xai²na²
 ā³ne³to³yhah²lxa³nhī¹nai³tā² ko³nxe³ti³
 yxo²kwāin³yah³lxi³hxain¹kxaix³jā¹nxe³yah³lxi³txa³hē¹la².

15 Yah³lxin¹ta¹ Txa²wā¹sū³na²
 ĩ³kaix1so¹nx2ti³jah¹la² wi¹lhin¹jah¹lai²la¹wa².
 Nxe³kxa²yā¹nxe³jah¹lxi³sxā³ ĩ³wi¹lhin²jah¹lxi³sxā³
 ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² ha³kxa¹ kāi³sxā³
 yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la².

16 Nxe³ju³ta² Txa²wā¹sū³na² ha³tēh³nxā³nxān¹jau³su²
 te³nah¹lxi¹:

— $\tilde{I}^3wi^1lhin^2jah^1lx^i^3h\tilde{e}^1li^1.$ $Txai^2na^2$
 $wi^1lhin^1jah^1lo^2sa^1i^1.$ $Nxe^3na^1kxa^2$
 $y\tilde{a}^1nxe^3jah^3lx^i^3h\tilde{e}^1li^1.$ $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^2 ta^1hxai^2h\tilde{e}^1la^2.$

17 — $A^2nxe^3jah^1la^2$ $Txa^2w\tilde{a}^1w\tilde{i}^3nai^2la^1wi^1.$
 $Nxe^3yah^3lx^i^3hxain^1tai^1ti^2tu^3wa^2.$ $Yah^3lx^i^1nha^2kxai^3$
 $win^1ta^2te^2lx^i^3$ $Txa^2w\tilde{a}^1w\tilde{i}^3na^2$ $\tilde{a}^3yxo^2h\tilde{a}u^2not3sx\tilde{a}^3$
 $yxau^3je^1jah^3lx^i^3h\tilde{e}^1la^2.$ $Yah^3lxin^1kxai^2n\tilde{a}n^2tu^3$
 $yuh^3xai^2n\tilde{a}n^1ko^3xai^2na^2$ $yxau^3yah^3lx^i^1nh\tilde{i}^1na^2:$

— $Txa^2ha^3lo^2sx\tilde{a}^3x\tilde{a}^1.$ Kan^2txi^3
 $yxau^3n\tilde{u}^1nxa^3lho^3na^1.$ $Yah^3lxin^1jau^3su^2$
 $yxau^2xai^3jah^1lx^i^3h\tilde{e}^1la^2.$ $Txa^2w\tilde{a}^1w\tilde{i}^3nai^2na^2$
 $a^2n\tilde{u}^2a^2$ $yxo^2ha^3kxa^1$ $te^2ki^3na^1xai^2na^2$ $k\tilde{a}i^3kxa^2$
 $y\tilde{a}^1nxe^2xai^3sx\tilde{a}^3$ $yxan^1n\tilde{a}u^3a^1$ $nx\tilde{u}^1h\tilde{a}in^3nha^2sx\tilde{a}^3$
 $\tilde{I}^3y\tilde{I}^1li^2xai^3n\tilde{e}^3tu^1wa^2.$ Hai^3txi^3 $yau^3t\tilde{a}^3li^3$
 $\tilde{I}^3y\tilde{I}^1li^2xai^3n\tilde{e}^3ju^3ta^3la^3$ $y\tilde{u}^3te^2sxa^3yu^2h\tilde{e}^3la^2.$
 $Nxe^3ha^2kxai^3$ $a^2n\tilde{u}^2a^2$ $ko^3nxe^3ti^3$ $k\tilde{a}i^3jah^1lo^2su^2$
 $kxai^2n\tilde{a}n^2tu^3$ hai^3txi^3 $Txa^2w\tilde{a}^1w\tilde{i}^3na^2$ $wi^1lhin^1sx\tilde{a}^3$
 $\tilde{I}^3y\tilde{I}^1li^2kxah^3lo^2su^2$ $ti^3hex1te^2sxa^3yu^2h\tilde{e}^3la^2.$

18-19 $Wxa^2si^3yah^3la^2n\tilde{a}u^3xu^1tai^2na^2$
 $wxa^2si^3yxau^3jah^1lo^2n\tilde{a}u^3xu^1tai^2na^2$ $ha^2ya^3kxa^3lx^i^3su^2$
 $yxau^2xai^3lain^1ta^1hxai^2ti^3ai^1ti^2tu^3wa^2.$ $Nain^1jau^3su^2$
 $\tilde{a}h^1$ $\tilde{a}n^3si^3w\tilde{e}^3not3so^1xi^2yah^3lxin^1ka^3tu^3$ nxe^3te^2
 $au^3hxai^2t\tilde{e}x1$ $j\tilde{a}^1nxe^3sx\tilde{a}^3$ $\tilde{a}h^1$ $ha^2ya^3kxa^3lx^i^3su^2$
 $yxau^2xai^3yah^3lx^i^3ta^1hin^1ti^3ai^1ti^2tu^3wa^2.$ $Yx\tilde{a}n^1ta^1$
 $Txa^2w\tilde{a}^1w\tilde{i}^3na^2$ $wxa^2wa^2su^1txa^2lx^i^3ta^1ti^3ai^1ti^2tu^3wa^2.$
 $Nxe^3nx2ti^3ju^3ta^2$ Je^3su^2 $Kris^2tu^3jah^1la^2$
 $a^2ti^3ha^2yau^3xa^2$ $a^3lx^i^2khai^1nxe^3jau^3xa^2$
 $ha^3li^3hxan^3sx\tilde{a}^3$ $ya^3lu^2kxi^2n\tilde{e}^3kxe^3su^2$ $ka^3yxuh^3xa^2$
 $o^3ve^2a^2$ $wi^1khai^1nxe^3te^2a^2,$ $khon^3ti^3he^1nxa^3kxe^3su^2$
 $wi^1khai^1nxe^3te^2a^2$ $a^2ti^3ha^2yau^3h\tilde{u}^3jau^3xa^2$
 Je^3su^2 $Kris^2tu^3jah^1la^2$ $a^2ti^3ha^2yau^3xan^2tu^2$

wxa²wa²su¹txa²lxi³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Wxa²ha³yax3khin¹yah³lxin¹ju³ta²wxa²wa²su¹txa²lxi³sxā³
 ū³yo³hi²ki¹nx2ti³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³ju³ta²
 ou²ra³ka³ta² tā³nxa², pra²ta²ka³ta² tā³nxa², a²yo³ha²
 a³lxi²kxan²ti³ khon³te²ju²hē³la². Nxe³ha²kxai³
 hxi²kan¹txi³ txa²wā¹ko³nxe³ti³ kāi³ki³ju³ta²
 ū³yo³hi²sxā³ wxa²wa²su¹tē³te²sxa³yu²hē³la².
 Nxe³nē³ju³ta³nū³a² Je³su²jah³la² a²ti³ha²yau³xa²
 so¹lxi³ a³lxi²sa²tē³jau³xa² so¹lxi³ hxi²kan¹txi³
 wxa²wa²su¹tē³te²ju²hē³la².

20 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a² so¹lxi³
 yxa¹nai²nān¹te² ha³lo²a² ha³tā³nxān²txi³
 a³la³kxi²jah¹lai²la¹wa². Jā¹nxe³kxe³su²,
 yān³tai²na¹ yuh³xai²nān¹ko³xai²na²
 we¹txa³hī¹nu¹tai²na², Txa²wā¹sū³na²
 Si³yxau³tāu³a² ha³lo²a² yxa¹nai²nān¹ta³ko³xai²na²
 a³la³kxi²jau³su², A²ki³lha³lxa² Je³su²jah³la²
 A²hxi²kan¹txa² Si³yxau³tāu³lot3ta¹hxai²hē¹la².
 Sa²wa²sut1si¹nhē³jau³nū³su² A²hxi²kan¹txa²
 Si³yxau³tāu³lot3ta¹hxai²hē¹la². Yxān¹ta¹
 ha³la³je¹nai²na² yuh³xai²nān¹ta³ko³xai²
 ne³ki³son³te³lhxā³ nxe³hī¹nai²na² so¹lxi³
 Je³su²jah³lai²na² ū³hū¹nē³na²hē³la². Wxa²yu³ta²
 wxa²wa²su¹txa²txi³si¹jau³su² ū³hū¹nx2ti³na²hē³la².

21 Nxe³nx2ti³ka³tu³, Je³su²jah³la²
 wxa²wa²su¹txa²txi³ka³tu³, Txa²wā¹sū³na²
 Si³yxau³tāu³a¹ yxo²i²yah³lxi¹lxa². A²nxe³jah¹la²
 nū³kxūn³txi³ Je³su²jah³la² ya³lu²tāu³a¹ ka³tēn³su²
 ī³sa²yxau³xi²ka³tu³ wxi²kin³ti³to³ti³hi¹tā²hē³la².
 Nxe³kxe³su²:
 — Txa²wā¹sū³na² yxo²i²a¹xā¹. A²ya³la³tu³
 yxan¹nāu³a¹ Txa²wā¹sū³na² ha³lo²a²

yxau²xai³lya³nhē³te³lhxā³ ā³sa²so¹xi²sa³tū¹xā¹.
 Yah³lxin¹jau³su² nxe³yah³lxi¹lxa².

22 Yah³lxin¹ka³tu³ Txa²wā¹sū³na²
 wān³txi³tu³ sa²yxo²we¹jah³lxi¹lxa².
 Yah³lxin¹kxe³su² ī³wi¹lhin²jah³lxi¹lxa². Nxe³sxā³
 a³lxi²waun¹yhu¹ah³lxi¹lxa². Yah³lxin¹ka³tu³ āu³ti³
 wxa²yxo²ka³nāu³a² whāi²na¹ wi¹lāin³nha²sxā³:
 — A³lxi²ki³lxo³nxe³yhu¹nxa³xā¹. Yah³lxin¹jau³su²
 a³lxi²waun¹nhat1jah³lxi³hē¹la².

23 Wxa²yu³ta² Txa²wā¹wī³na² Oh³nān¹jah¹la²
 tah²lxi³ we¹txa²lxi³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³nx2ti³ju³ta² Txa²wā¹wī³na² wān³txa²
 ka³tēn³ti³hi¹tē³jau³xa² kxān³su²
 kxa²ha³ta³nxān²ti³ yxau²wa³to²hi²ki²sa²tē³jau³xa²
 ain³kxi²yah³lxin¹ka³tu³tah²lxi³we¹txa²lxi³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Hai³txi³ yuh³xai²nān¹te² wī³na² hxan³te³lhxā³
 nxe³te² wī³na², tah²lxi³ we¹txa²txi³te²sxa³yu²hē³la².

24 Jā¹nxe³ju³ta² kxā³nāu³u¹tai²na² Txa²wā¹sū³na²
 ū³wha²li¹la³kxi²nē³te³nah¹lxi¹:
 — Ha³lo²ai²nān¹te² si³sa² wa³su³txi³
 hxan³te²jai¹ti²ti¹. Si³sain²txi³ ī³sa³lxi³ti²,
 a²yāu³sain²txi³ ī³sa³lxit3sxā³ āi³la¹hi²
 nxe³te²jai¹ti²ti¹. Jā¹nxe³kxe³hū³nxe²
 a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ te²ki³na¹xai²na²
 si³sa² hū³sxā³ yxau³hī³ki³tā³li¹.
 Wa³su³txi³ hxan³hī³ki³tā³li¹. Jā¹nxe³sxā³:
 “Wxi²kin³ti³to³na¹xā¹.” Nxe³ki³kxa²
 ha³ta³nxān²txi³ hāi¹nxe³sxā³
 si³sa³yāu³sū³sxā³ yxau³sxā³ wa³su³txi³
 hxan³hī³ki³tā³li¹.

25 Yxān¹ta¹, Txa²wā¹hxi²kan¹ta²
 Si³yxau³tāu³a², wān³txa², kxā³nāu³a²

ha³ta³nxān²txi³ hxa³nxa³kxe³su²
 yxau²wa³to²hi²ki²sa²tē³jau³xai²la¹wi¹.
 Ta¹hxai²hē¹la². A²nxe³jau³xai²na²
 wi¹jau³xai²na² tah²yau³xai²na² Txa²wā¹sū³na²
 ī³ti³nxe³nx2ti³na³la².

2

Je³su²jah³la² tah³lxa³kat3sū³jah¹la²

¹ Nxe³sxā³ ī³wi¹lhin²nx2ti³ju³txan¹te²ka³ya³tu³,
 ī³ki³ha¹ki²nyhu¹i², wi¹lhin¹ki³lxo³nxe², a²nū²a²
 ā³xa² yen³kxa² yxo²kwā¹3nxū³yhu¹i² ā³xa² ko³nxe³
 te²lo³jah³lxi³txa³hē¹la². A²nxe³te²a² ko³nxe³ju³ta²
 ha³kxa¹ ha²yā³ka²ti³jah³lxi³hē¹la².

² Yah³lxin¹ka³tu³, wē³sa² kwēn¹tai²na²
 a³li³la¹te²su² te²a² a²hā³ka³na² su³su³yau³xa²
 ya³ni³li³khaix1te²jai¹ti²tu³wa². Jā¹nxe³kxe³hū³nxe²,
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² wi¹khai¹nxe³jau³xa²
 a²ya³la³tu³ jau³xa² so¹lxin³jau³xa²
 ya³ni³li³jah³lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
 Txa²wā¹sū³na² wxa²wa²su¹tē³ju³ta²,
 a³la³kxi²kāi²non³yah³lxin¹tu¹wa². Jā¹nxe³te³lhxā³
 ya³ni³li³jah³lxi³hē¹la².

³ Txa²wā¹sū³na² wān³txa² a³la³kxi²sxā³
 yxau²xai³yah³lxi¹lxa². Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³:
 — Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³tāu³a¹
 wi¹lhin¹jah¹lai²la¹xā¹. Yah³lxi¹lxa².

⁴ Jā¹nxa¹jau³su² a²nū²a² txah³lxa³kxa³txa² tē³sxā³
 sxi²ha²txo³nain¹te²ju²hē³la². Ain¹sxā³:
 — Txah³lxa³kxai²li² wi¹na³na¹. A³lxi²sa³nha¹.
 Yxān¹ta¹ ta²ka¹txa² ā³xai²na² e²na¹xā¹.
 Nxe³ain¹te²ju²hē³la². Nxe³nxa²ha¹te¹ sxi²ha²
 txon³sxā³ hxi²khet1jah¹la² a²wān³txi³kxai³lu¹:

— Ta²ka¹txai²na²
 wxa²so¹na¹ka³tu³ sxi²ha² t xo³na¹ka³txa²nū³su²
 tū¹xā¹. Nx e³te²ju²hē³la². Te²yā¹nxe³kxe³hū³nxe²
 Je³su²jah¹la² txah³lxa³kxa² e²nain¹kax3sū³na³la².
 Yuh³xai²nān¹tū³ka³txa² e²nain¹ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxain¹kxa²ha³ta³nxān²txi³ Txa²wā¹sū³na²
 wān³txi³kxai³lu¹:

— Je³su²jah³la² a³lxi²na¹nha¹. Wā²nxa³kxa²
 so¹na¹kxah³lo²su² na³na¹. Ka³ten³yah³lo²su² na³na¹.
 Nx e³jau³su² Txa²wā¹sū³na² nxe³ta¹hxai²hē¹la².
 A²nxe³ju³kxai³lu² Je³su²jah³la² yxo²i²ki³kxai²nān²tū³
 ī³a³la³kxi²nē³lha²kxai³ yxau²xai³lyā³ki³tā³la².

5 Nx e³lyā³ki³sa²kxai³ sxi²ha² t xo³nain¹kat3sū³ki³tā³la².
 Yxān¹ta¹ txah³lxa² ka³ten³kax3su²
 nxē²nxa³kxa²ha³ta³nxān²txi³ ka³ten³su²
 yxau²xai³lyā³ki³tā³la². Txa²wā¹sū³na²
 Yāu³ka³jxah¹la² hi²sen³su² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 yxo²i²ti³hit1tē³ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sxā³
 Sū³na² wa³ka³li³lo³tē³lha²kxai³ sa²yxo²wet1sxā³
 yxau²xai³ki³tā³la². Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 ī³hxi²ka¹tē³lha²kxai³ Sū³na² ī³ka³li³ki³ju³ta²
 o²la³kxi²nū¹sxā³ yxau²xai³ki³tā³la².

6 Jā¹nxe³jau³su², Txa²wā¹sū³na²
 ū³wha²li¹la³kxi²nē³te³nah¹lxi¹:
 — Ne³ka²ki²sah¹lxi³hē¹li¹. Txai²na¹xai²na²
 Sū³na² Si³yxau³tāu³su² na¹te³na¹xai²na²,
 hxi²kan¹ta² si³yxau³tāu³lot3ta¹jah¹la²
 Si³āu²thī³na² ūh³wxe³nū¹hai¹na¹wi¹. Jah¹la²
 tah³lxi³hū³jah¹lo²su² na³li¹. Na¹ka³tu³,
 sxi²ha² a²wa³kxēn³yah³la² tah³lxa³ka³ta²
 yxo²ka³kan³ka³txa² wi¹khai¹nxe³ka³ta²
 a³lxi²khai¹nxe³ka³txa² wā²nxa³kxa² so¹sxā³,

sxi²ha² ūh³wxe³jut3sū³nxe², kxa²yā¹nxe³sxā³
 Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tā³lo³ta¹jah¹la²
 ūh³wxe³nū¹hai¹na¹i¹. Nxe³ha²kxai³,
 hxi²kan¹khai¹xain¹na³li¹. Nxe³kxai²nān²tu³,
 a²nū²a² ī²li³te²an²tu³ hxi²kan¹ta²
 si³yxau³tā³lo³ta¹jah¹la² yxo²ī²kxai²nān²tu³,
 te²a² so¹lxi³ ī³yxaih¹xa³lho³li¹.

Ta¹hxai²hē¹la².

7 Nxe³ha²kxai³, tah³lxa³kat3sū³jah¹lai²na²
 Je³su²jah³la² yxo²ī²yah³lxi¹lxa². Yah³lxi¹nha²kxai³,
 a³lxi²khaix1yah³lxi¹lxa². Yxān¹ta¹, a²nū²a²
 Je³su²jah³la² sa²yxo²ā³kxai²nān²tu³, a²nxe³te²
 ha³lo²a², Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yau³xā³xa²
 ū³wha²li¹la³kxi²nē³lhxā³ ī³tih³nxe³nē³te³nah¹lxi¹:
 — Tah³lxa³ka³tai²na², a²kxā³nxa² a²nū²a²
 sxi²ha² txon³tū³kā³txa² ī³yen²sxā³
 ā³yxu¹kxā³ain¹na²hē³li¹. Nxe³ta¹,
 kwēn¹tai²na² hxi²kan¹khai¹nxe³ta³ka³tai²la¹wi¹.
 Ta¹hxai²hē¹la². Jā¹nxe³jau³xau³hxai²tēx1
 jā¹nxe³jau³lxi³, Ju³te²a² nū³kā³txa²
 sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² ī³yen²sxā³
 sa²yxo²ā³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Yxān¹ta¹,
 a²hī¹nai²na² Je³su²jah³la² ā³sen³sai¹khai¹nxe³sxā³
 hxi²kan¹khai¹nxe³ye²yhain¹na³la².
 8 Jā¹nxe³sxā³, Txa²wā¹sū³na² Yau³xā³xa²
 ū³wha²li¹la³kxi²nē³te³nah¹lxi¹:
 — A²nū²a² Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
 sa²yxo²ā³kxai²nān²tu³, ko³nxe³ju³ta³lot3sxā³
 yxau³tu¹wi¹. Tah³lxa³ka³ta²
 sa²tā³yxo²thu²kā¹sxā³ a³hi²sxā³ hxi²kan¹txi³
 ī³sa²yxau³xi²sxā³ we²nxi²nxa³jut3sū³nxe²,
 ko³nxe³ju³ta³lot3sxā³ yxau³tu¹wi¹.

Ta¹hxai²hē¹la². A²nxe³te²su² te²a²,
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² sa²yxo²ā³ai¹nha²kxai³,
 kō³nxe³ju³ta³lōt3sxā³ yxau³ain¹ta¹hxai²hē¹la².
 — Ju¹ta² wain³na³na¹. Txa²wān³txa²
 sa²yxo²ā³sai¹nha²kxai³lā¹. Txa²wā¹sū³na²
 a²ē¹nān¹jau³su² ta¹hxai²hē¹la².

9 Yxān¹ta¹, wxāi²na² Txa²wā¹sū³na²
 wā²nxa³ka² so¹nx2ti³tū³ka³txi³syah¹lxi¹nha²kxai³,
 Txa²wā¹sū³na² nū³ka³txi³khai³syah¹lxi¹nha²kxai³,
 nxe³yah³lxi¹lxa². Te²yā¹nxūn³sxā³ Txa²wā¹sū³na²
 ā³ti³sxā³ a²ten³jau³su² kāi³yah³lxi¹nha²kxai³
 ī³sa²nēn¹kxi²yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxi¹lxa²,
 wi¹lhin¹khai¹nxe³tū³ka³txi³syah¹lxi¹nha²kxai³,
 nxe³yah³lxi³te²si¹lxa². A²ha² kxā³nxa²
 ka³nxah³ti³hū³tāu³a¹ yxau²ho³hah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².
 Nxe³sxā³, Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
 sa²yxo²ā³sxā³ yxau²ho³hah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².
 Yxān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na² wxi²kin³ti³ton³txi³
 ī³kaix1so¹nx2ti³ta¹hē¹la². ī³kaix1so¹nx2ti³ka³tu³,
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² sa²yxo²wet1si¹nxa²lxi³ha²kxai³
 Txa²wā¹sū³na² ha³lo²a² wxi²kin³ti³ton³te²
 ha³lo²a², ha²te¹te²hū³te² ha³lo²a²
 ūh³wxe³nxa²lxi³ta¹hē¹la². Nxe³yah³lxin¹ju³ta²,
 Txa²wā¹sū³na² kāin² ī³sa²nēn¹kxi²si¹nx2ti³jau³nū³su²
 ī³kaix1so¹nx2ti³ta¹hē¹la².

10 A²ha² kxā³nxa² Txa²wā¹sū³na²
 nū³ka³txi³syah¹lxi³ta¹hxan³nhē¹la².
 Jā¹nxe³kxe³hū³nxe², a²ha² kxā³nxa² Txa²wā¹sū³na²
 wi¹lhin¹sxā³ thāi³ti³la² sa²hau³ko³nx2ti³ju³ta²
 kō³nyhah¹lxi³ta¹hxā³nhē¹la². Yxān¹ta¹,
 a²hī¹nai²na² Txa²wā¹sū³na² wi¹lhin¹sxā³ thāi³ti³la²
 sa²hau³ko³nx2ti³ju³ta² kō³nyhah¹lxi¹lxa².

*Txa²wā¹sū³na²
yxau²xai³ki³jau³su².*

11 Nxe³jah³lxi³sa²lxa². A³lxi¹nx2ta¹nha²wa².
Nxe³nx2ta¹kxe³su², txa²yxo²ka³nāu³ai²na²
whāi²na¹ ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Wxa²ha³lo²khai³xa²
Txa²wā¹sū³na² ha³lo²ai²la¹wa². Oh³nāu³u¹tai²nān¹te²
ha³lo²ai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³, a²hī¹nai²na²
yuh³xai²nān¹ko³xai²na² yxau³yah³lxi¹nhī¹nai²na²:

— Txa²ha³lo²sxa³xā¹. Kan²txi³
yxau³nū³nxa³lho³na¹. Yah³lxin¹jau³su²
yxau³je¹txain¹yah³lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
wxa²sī³na²na² yuh³xai²nān¹te² sī³na²na², ko³nxe³ti³
yxo²kwāin³nxa²lxi³si¹jau³nū³su² sa²yxo²wet1sxā³
yxau²xai³yah³lxi³txa³hē¹la². A²nxe³te²a² ko³nxe³ti³
yxo²kwāin³nxa²lxi³si¹jau³nū³ai²na² a²ta³a² sa²so¹sxā³
wxā²wi¹nx2ti³tāu³a¹ ā³nhe¹ki¹nx2ti³na³la².

12 Nxe³ha²kxai³, a²nū²a² Ju³te²a²
nū³ka³txi³sxa³tū³ka³txai²na² yxau³yain¹yah³lxin¹tū³ka³txai²na²,
hai³txi³ Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
sa²yxo²we¹tū³ka³txi³sai¹nxa³wa². Nxe³ha²kxai³,
wi¹kāi³je²txain¹yah³lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
ko³nxe³te²la³ ī³yī¹li¹nx2tain¹kxa² ha³tā³nxān²txi³,
wxā²wi¹kāi³ye²yah³lxin¹ju³ta² ī²so¹nx2tain¹tu¹wa².
Nxe³nx2tain¹kxai²nān²tu³:

— Txa²wā¹sū³na² wxi²kin³ti³ton³na³li¹.
A²sū³nān²txi³ wi¹lhi¹ni², a²sa³wi³ha³lxain²txi³
wi¹lhi¹ni², ain¹na³li¹. Nxe³nx2tain¹tu¹wa².
Txa²wā¹sū³na² ā³wā³la² ī³xi²tāu³a¹
nxē³nx2tain¹tu¹wa².

13 Wxāi²na², Je³su²jah³la² a²wē³ha³lxi³syah¹lxi¹lxa².
Yah³lxi¹nha²kxai³, a²nū²a² hxi²kan¹ta²
yxo²ha³kxa¹ a²yu³hē³na² yxau³jah³lxi³sxā³

sa²yxo²we¹jah¹lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
 yuh³xai²nān¹te²a² hxi²kan¹ta² si³yxau³kax3khai³su²
 tāu³a¹, a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ ān³sen³sai¹nē³jah¹lo²su²
 tāu³a¹ txā² sa²yxo²we¹txain¹yah³lxi³hē¹la².

14 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, ā³sa²ki³la³xi²sxā³
 hxi²kan¹tū³kā³txan²tu³, a²si³yxau³ka³khai³su²
 tāu³su² tāu³a¹ hxi²kan¹txi³lot3sxā³
 ī³kwa³na³tū³kā³txi³su² hī³nx2na³la². A²nū²a²
 kō³nxe³ti³ kā³te²a² khāuh³lxa³ti³hi¹ti²,
 a²nū²a² wain³txi³kā³te²a² ī³sa²nēn¹kxi²,
 nxe³te³lhxā³ hxi²kan¹txi³lon³te²ju²hē³la².
 Nxe³ha²kxai³, ā³sa²ki³la³xi²tū³kā³txain²ti³
 yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹tain¹yah³lxi³nū³nhē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, Txa²wā¹sū³na²
 a²ē¹nān¹jau³su² ī³hau³ko³tūh¹sxā³
 kā³yah³lxi³hī³nxa¹lxa².

15 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, wi¹kāi³yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
 a²nū²a² Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
 sa²yxo²ā³ain¹tū³kā³txa²:
 — Ko³nxe³ti³hit1sxā³ ī³ye³kxi²na¹tū¹xā¹.
 Nxe³kxi¹nx2ti³kxa² ha³ta³nxān²txi³, wxa²wain³txi³
 kāi³yah³lxin¹ju³ta² ī³so¹nx2ti³kxai²nān²tu³, hāi¹nxe²
 ā³ka³nah²nxe³sxā³ yxau³ya³nx2ti³hī³nx2na³la².

16 Jā¹nxa¹jau³su², wa²su¹wa²sun¹sxā³
 yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la². Yah³lxin¹ta¹,
 ī³yon²ta³kxi²nha²sxā³:

— Je³su²jah³la² ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹
 wxa²wa²sut1sa²na³na¹. Sa³ha²kxai³, kō³nxe³ti³
 kāi³a¹kxa² ha³ta³nxān²txi³ wi¹lhī³nx2na³na¹.
 Nxe³yah³lx³txa³hē¹la². Wxāi²na² Txa²wā¹sū³na²
 wa³ka³li³yu³ta³lot3sxā³ yxau³yah³lxi¹lxa².

Yah³lxi¹nha²kxai³, Txa²wā¹sū³na² so¹lxi³
sa²yxo²wet1sxā³ yxau³jah³lxi³hē¹la².

17 Jā¹nxe³jut3su², a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ wi¹lhin¹sxā³
ī²nha¹jah³lxi³hē¹la². Jā¹nxe³sxā³, Txa²wā¹sū³na²
wē³ha³lxa² yxo²ha³kxa¹ a³lxi²waun¹yhu¹i²,
Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹ ī³ye³kxi²nha²sxā³
ī³yo²nha², yuh³xai²nān¹te² a²hxi²kan¹ta²
si³yxau³kā³khai³su² jah¹la² ī³sa²nēn¹kxi²,
nxe³jah³lxi³hē¹la².

Khāuh³lxa³ti³ti³hit1txa²lxi³ju³ta² ī³yau¹ū³jau³su²

18 A²nū²a² ā³xa² a²wa³kxēn³yu³ta³lot3sxā³
yxau³yah³lxin¹te² ī³nxa² nxe³jah³lxi³hē¹li¹.
Wxa²wa³kxē³yah³la² sa²yxo²we¹ti², ī³sa²nēn¹kxi²,
nxe³jah³lxi³hē¹la². Yah³lxin¹ka³tu³, wi¹lhin¹te²a²
a²wa³kxēn³yah³lain²txi³ sa²yxo²we¹ti²,
ān³txi³thin¹te²a² a²wa³kxēn³yah³lain²txi³
sa²yxo²we¹ti² nxe³jah³lxi³hē¹la².

19 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, wain³txi³
kāi³yah³lxin¹kxa² yo³lha³, wxa²wa³kxē³yah³la²
kwa²to³toh³lxi² ī³ān³ta³kxi¹nx2ti³sxā³
khāuh³lxa³ti³hi¹txa²lxi³kxai²nān²tu³,
ya³nān³ta³ki²la²sxā³ yxau³je¹txain¹yah³lxi³hē¹la².

— Txa²wā¹sū³na² yxo²ī²a¹xā¹. Yah³lxin¹jau³su²,
ya³nān³ta³ki²la²sxā³ yxau³je¹jah³lxi³hē¹la².
Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, Txa²wā¹sū³na²
ī³sa²nēn¹kxi¹nx2ti³tu¹wa².

20 Yxān¹ta¹, kō³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
nxe³yah³lxin¹kxa² yo³su² wxa²wa³kxē³yah³la²
khāuh³lxa³ti³hi¹txa²lxi³kxai²nān²tu³, hāi¹nxe³sxā³
wain³txi³ ū³yo³hi¹nx2ti³hī³nx2na³la².
Nxe³nx2ti³sxā³ khāuh³lxa³txi³yah³lxin¹ju³tai²na²

ya³nān³ta³ki²la²sxā³ yxau³yah³lxin¹kxa²
 ha³tā³nxān²txi³, hai³txi³ Txa²wā¹sū³na²
 ī³sa²nēn¹kxi¹nx2ti³xa³lho³la². Yxān¹ta¹,
 wain³txi³ kāi³yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
 nxe³yah³lxin¹kxa² yo³su², a²nū²a² kū³lhxa³thin¹te²a²
 khāuh³lxa³ti³hi¹txa²lxi³kxai²nān²tu³, hāi¹nxe³sxā³
 ya³nān³ta³ki²la²sxā³ yxau³je¹jah³lxi³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, Txa²wā¹sū³na² kāin²
 ī³sa²nēn¹kxi¹nx2ti³tu¹wa².

²¹ Jā¹nxe³yah³lxin¹si¹jau³nū³su², Txa²wā¹sū³na²
 ī³kaix1so¹nx2ti³te²ju²hē³la². Nxe³sa³ku¹, Je³su²jah³la²
 khāuh³lxa³txi³ki¹nx2ti³ta¹hxai²hē¹la². Ain¹sxā³:

— Txa²si³yo³na², txa²sa³wi³ha³lxa²
 ain³kxi²so¹ki²sa²sxā³ khāuh³lxa³ti³nha²sxā³
 yxau²xai³la¹kxa² yā¹nxain¹tai²lā¹.
 Nxe³kxi¹nx2ti³jau³su², Je³su²jah³la²
 khāuh³lxa³txi³nha¹nx²lxi³ta¹hxai²hē¹la².

²² A²nxe³jah¹la² ko³nxe³ti³ kāi³ain¹ju³ta²
 yū²nx³ha²kxai³, ki³han³jau³xa²ī³ye³ti³he¹nx2nx³ha²kxai³,
 ta¹hxai²hē¹la². Nxe³kxa²ha³tā³nxān²ti³
 khāuh³lxa³ti³hit1tain¹ta¹hxai²hē¹la².

²³ A²nū²a² ku³lhxa³thin¹te²a² ko³nxe³ti³hit1sxā³
 ī³ye³kxain¹kxa² ha³tā³nxān²txi³, hai³txi³ a²yoh³la³
 ko³nxe³ti³hit1sxā³ ī³wa²lū³xi²ti³he¹nx2nx³ha²kxai³,
 jā¹nxe³sxā³, a²nū²a² khāuh³lxa³ti³hi¹tain¹kxa²
 ha³tā³nxān²txi³, hai³txi³ ī³wa³lxi³nha²sxā³
 ī³ye³kxi²te³lhxā³ ti³he¹nxai¹nxa³ha²kxai³,
 Je³su²jah³la² ta¹hxai²hē¹la². Hāi¹nxe³sxā³:

— Txa²wī³na² yxo²ī²a¹xā¹. Jah¹la² wain³txi³
 wā²nxū¹h¹ ī²ūh¹ki²sa³tū¹xā¹. Nain¹jau³su²
 ta¹hxai²hē¹la².

²⁴ Wā²nxū¹h¹ Je³su²jah³la² so¹lxi³ hi³sa³ka³txa²
 ya³lu²kxi²nē³ta¹hxai²hē¹la². Txa²wā¹ko³nxe³ti³

kāi³kī³ju³ta² a²wah³yu³ta² ū³yho³hi²te³lhxā³
 jah¹la²nū²a² ya³lu²kxi²nē³ta¹hxai²hē¹la².
 Nxe³ha²kxai³, ko³nxe³ti³ kāi³sxā³
 yxau²xai³kī³ju³ta² ā³na¹hxa³kī³sa²kxai³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² sa²yxo²wet1sxā³ kāi³sxā³
 yxau²xai³kī³sa²kxai³ nxe³si¹nhē³jau³su² Je³su²jah³la²
 ya³lu²kxi²nē³ta¹hxai²hē¹la². Nxe³sxā³, Je³su²jah³la²
 ī³ta³lo³wait1sxā³ khāuh³lxa³tain¹ju³ta²kxai³,
 wxa²i³lxi³thin¹yah³lxan³ju³ta² ha³kxa¹
 ī³we²ti²ti³hi¹txa²lxi³ta¹hxai²hē¹la².
 25 Wxāi²na², a²ha² kxā³nxa² ka³yxuh³xa²
 o³ve²a² a²wa³kxēn³yah³la² ka³lun²ki²jut3sū³nxe²,
 Txa²wā¹sū³na² u² ha³na³ka³lxi³
 yxau²xai³yah³lxi³ta¹hxai¹nhē¹la². Yxān¹ta¹,
 a²hī¹nai²na² ā³wā³li² ī³xi²sxā³, wxa²wa³kxē³yah³la²
 wi¹wi¹nxe² wxa²hau³ko³txa²lxi³jah¹la²
 a²hxi²ka³nāu³a¹, yxau³yah³lxi¹lxa².

3

In³txa²txu¹ha²tē³nyhu¹te²a²yxau²xai³nyhu¹kxi³ju³ta²
 1-2 Jā¹nxe³sxā³ a²hī¹nai²na² txu¹ha² in³txa²
 tē³yah³lxin¹ta¹ka³lxu³nāu³ ī³nxa² so¹lxi³
 ī³ye³kxi¹nx2ta¹xa². Wxa²wē³sāi¹ah³la²nāu³xai²na²
 sa²yxo²we¹jah³lxi³hē¹na². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
 wxa²wē³sāi¹ah³la² Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² yxo²ī²ai¹nxa³te²su² kxai²nān²tu³,
 Sū³na² ān³si³tē³si¹hain¹yah³lxin¹jau³su²
 ī³ye³ye³kain¹yah³lxi³txa³hē¹na². Hāi¹nxe³sxā³
 sa²yxo²we¹ti², wi¹kāi³i², nxe³je¹txain¹yah³lxi³hē¹na².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, wxa²wē³sāi¹ah³lai²na²
 ī²so¹nx2ti³kxai²nān²tu³, sa²wa³ti³nha²sxā³,

Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yxo²i²yah³lxin¹kxa²
yā¹yxe¹nx2ti³tū¹xa². Jā¹nxe³ya³nx2ti³te³lhxā³
ya³nx2ta¹xa². Ain¹sxā³ wxa²wē³sāi¹ah³la²
a²ē¹nān¹jau³su² te³nah¹lxi¹:

— Txa²sxe³xa³ka³lxai²na², hai³txi³ Je³su²jah³la²
sa²yxo²wet1si¹sa²jau³su² i³ye³kxi²sa²hxai²nxā³hē³na¹.
Sa²nxa³kxa²ha³tā³nxān²txi³, Je³su²jah³la²
sa²yxo²we¹ti³ten³sa³nha¹. Nxe³sa³ku¹.
Txa²sxe³xa³ka³lxai²na² wi¹lhi¹ni², yxo²i²nha²,
Txa²wā¹sū³na² yxo²o²nha²sxā³ yxau²xai³li²,
nx2na³na¹. Ta¹ka³lxai²na² A²sū³na²
wi¹lhin¹khai¹nxe³jah¹lo²su² yū³hī³nx2na³na¹.
Na¹ha²kxai³, sa²yxo²we¹ti³ten³sa²nū³nha¹.
Wxa²wē³sāi¹ah³la² nxe³yu³nx2ti³hī³nx2na³na².

3 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³:

— Wā²la² a³lxi²khai¹nxe³ka³lo³a² ū³whi²kxi²nha²,
kāi³lxa² a³lxi²khai¹nxe³ti³nha² ou²ra³ka² we¹kxa²
ū³yhe²ta³kū¹nha², ū³hxi²kū¹nha², txa²ne³kī³sa²
wi¹khai¹nxe³nha², na¹tu¹xā¹. Na¹ha²kxai³
wi¹khai¹nxe³sa³tū¹xā¹. Nxe³nyhah¹lxi³txa³hē¹na².
A²nxe³te²a² a²txai²na¹ a³lxi²khai¹nxe³ye²te²a²
yuh³xai²nān¹te² yen³kxai²la¹xa². Kāu³sxā³
hxan³kxi¹nx2ti³hī³nx2nxa³xa².

4 Yxān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na² aū³txi³
wxa²ē¹nāu³a¹ whāi²na¹ tah²lxi³
we¹txa²lxi³kxai²nān²tu³, wi¹khai¹nxe³sxā³
i³yxai¹hxa³sxā³ thāi³ti³la² nxe³yah³lxi³hī³nxā¹nxa².
A²nxe³te² wi¹lyah³lxin¹ju³ta³nū³ai²na²
hxan³kxi¹nx2ti³xah³lo³na².

— Nxe³ju³ta² so¹lxi³ a³lxi²khaix1na¹ju³tai²lxā²na³na¹.
Txa²wā¹sū³na² nxe³hī³nx2na³na².

5 Jā¹nxe³ju³ta², a²ha² kxā³nāu³u¹tai²na²,
 txu¹ti³nāu³xu¹tai²na² wi¹lhin¹ta¹ka³lxu²nāu³xu¹tai²na²,
 Txa²wā¹sū³na² yxo²i²i²:

— Txa²sū³nāi³. Au³txi³ txa²ē¹nāu³a¹ whāi²na¹
 tah²lxi³ wet1sē¹li¹. ī³wi¹lha³tai²li¹. Ain¹jau³su²,
 a²wē³sāi¹yah³la² sa²yxo²we¹tain¹ta¹hxai²hē¹na².

6 Jā¹nxe³sxā³ Sa²ra³ka³lxi³nu¹tai²na² sa²kxai³lu²,
 a²wē³sāi¹yah³la² A³bra³āu²ah³lo²nu¹tai²na² wān³txa²
 sa²yxo²we¹tain¹ta¹hxai²hē¹na².

— Txa²hxi²kan¹jah¹lāi³. Nxe²
 ī³hen³txain¹ta¹hxai²hē¹na². Jā¹nxe³jah³lxi³hē¹na².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³:

— Ta¹ka³lxu¹jā¹nxe² wain³txi³kāi³a¹tū¹xā¹.
 Ha³lo²a² ī²li³ju³ta² yuh³lxin²nxa³lho³na¹.
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, Sa²ra³ka³lxi³nu¹tai²na²
 a²ka³ne³lhū³yah³lx³hī³nxā¹nxa².

7 Te²yā¹nxe³te²hū³te²lxi³, a²wē³sāi¹yah³lo²nāu³
 ī³nxai²na² ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Wxa²sxe³xa³ka³lxa²
 tē³yah³lxin¹ta¹ka³lxa² kū³we²ki²la²
 nū³kxūn³yai¹nxa³ju³ta² a³la³kxi²sxā³
 yxau³je¹jah³lxi³hē¹la². Wxāi²na²
 in³txi³ ī³nxai²na² so¹lxi³ ī³sen³sai¹sxā³
 nū³kxūn³yah³lxi³hī³nx¹lxa². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
 ī³yxo²o²lhxā³ wxa²sxe³xa³ka³lxa²
 ī³nhxi²nū¹nū³jah³lxi³hē¹la². Txa²wā¹sū³na² kāi²
 thāi³ti³la² a³lxi²nē³lhxā³, ka³te³na² wi¹tāu³a¹
 ū³yhen³kxi²nē³na³la². Wxāi²na² a²wē³sāi¹yah³lo²
 ī³nxāi²txi³ ū³yhen³kxi¹nx2ti³ha²kxai³,
 wxa²sxe³xa³ka³lxain²txi³ ū³yhen³kxi²ha²kxai³,
 nxe³nx2ti³hī³nx2na³la². Nxe³nx2ti³ha²kxai³,
 a³la³kxi²yain¹yah³lxin¹jau³su², wxa²sxe³xa³ka³lxa²

a³lxin¹sxā³ yxau³je¹jah³lxi³hē¹la². Yah²lxan³kxai²lē¹.
 Wān³txa² Txa²wā¹sū³na² ī³ye³kxi²yah³lxin¹jau³su²
 hai³txi³ ain³kxi¹nx2ti³hī³nx2nxa³wa².
 Jā¹nxe³yah³lxin¹kxa²yān³ti³su² ye¹nx2ta¹wa².

Wi¹kāi³kī³kxa²yo³su² khāuh³lxa³ti³hit1tē³jau³su²

8 Hāi¹nxe³kxe³hū³nxe², wxa²yu³ta² yxo²ha³kxa¹,
 Txa²wā¹sū³na² wē³ha³lxi³syah¹lxi¹lxa².
 Nxe³ha²kxai³, a²wā³tā³nāu³xa² a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³ wi¹lī³we¹nha²yhu¹i²,
 ī³āin²ta³kxi²nha²yhu¹i², ī³yan³ta³ki²nha²yhu¹i²
 ī³sa²nēn¹kxi²nha²yhu¹i² nxe³sxā³
 wi¹lī³we¹nha¹jah³lxi³hē¹la².

9 Jā¹nxe³sxā³, a²nū²a² ā³xa² ko³nxe³ti³
 kāi³ūh¹nx2ti³kxai²nān²tu³, hai³txi³ a²yoh³la³
 ko³nxe³ti³ kāi³ū¹xah¹lxi³txa³hē¹la². Te²yā¹nxe³sxā³,
 ko³nxe³ti³hit1sxā³ ī³ye³kxi¹nx2ti³kxai²nān²tu³,
 hai³txi³ a²yoh³la³ ko³nxe³ti³hit1sxā³
 ī³ye³kxain¹yah³lxi³txa³hē¹la². Hāi¹nxe³sxā³,
 ha³lo²a² wi¹ju³ta² so¹lxi³ kāi³ū¹hi², ī³ye³kxi²,
 nxe³sxā³, ū³yho³hi¹txain¹yah³lxi³hē¹la².
 Jā¹nxe³nx2ti³si¹jau³su², Txa²wā¹sū³na² ha³lo²a²
 wi¹ju³ta² so¹lxi³ ha³lo²lot3si¹nx2ti³jau³su²,
 wā²nxa³kxa² so¹nx2ti³ta¹hxai²hē¹la².

10 Kxā³nāu³u¹tai²na², Txa²wā¹sū³na²
 ha³tēh³nxā³nxān¹jau³su² te³nah¹lxi¹:
 — Ka³te³na² wi¹tāu³a¹ ka³lih³tāu³a¹ ten³sa³nhā¹.
 Ha³lo²a² wi¹ju³ta² so¹lxi³ ī²ti³ten³sa³nhā¹.
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, ha²yā³kxa²ti³sxā³
 wxa²yo²a² ko³nxe³ti³ ī³ye³i², nxe³jah³lxi³hē¹li¹.

- 11 Jā¹nxe³sxā³, a²kō³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹ju³ta²
 ā³ta³lo³ta³wxe³sxā³ ā³na¹i²,
 wain³txi³ kāi³ju³ta² so¹lxi³ kāi³i²,
 nxe³jah³lxi³hē¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nān²tu³:
 “Ā³nhāu²no³nha²yhu¹ki³ju³ta²
 ten³khaix1sa³nhā¹.” Nxe³nha¹jah³lxi³hē¹li¹.
- 12 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tā³a¹ a²ē¹nān¹jau³xa²sa¹:
 “Txa²ye³nai²na², a²nū²a² wain³te²a² wi¹lī²i²,
 txa²ne³nxē³nai²na² a²nū²a² wain³te²a²
 ī³ye³kxi²sa²jau³xa² wi¹lain³ki², na¹xā¹.
 Yxān¹ta¹, a²nū²a² ko³nxe³ti³ kāi³te²su² te²lē¹
 en²khaix1jah¹lo²sa¹xā¹.”
- Txa²wā¹sū³na² ha³tēh³nxā³nxān¹jau³su² nxe³
 ta¹hxai²hē¹li¹. Ta¹hxai²hē¹la².
- 13 Nxe³ha²kxai³:
 — Sa²wai³wait3sxā³ wain³txi³ kāi³a¹tū¹xā¹.
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, hxi²kan¹txi³,
 a²nū²a² ā³xa² khāuh³lxa³ti³hi¹txa²lxi³sxā³
 hxa³txa²lxi³hī³nx2nxa³wa².
- 14 Yxān¹ta¹:
 — Wi¹kāi³to³ha¹xā¹. Na¹kxa²ha³ta³nxān²ti³,
 khāuh³lxa³ti³hit1sa²na³na¹, a²nū²ai²na²sā¹.
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, Txa²wā¹sū³na²
 ka³lih³ti³hit1nx2ti³tu¹wa². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³:
 — Ka³li³sa³nhā¹. Txa²wā¹sū³na²
 ka³lih³ti³hit1sa³ha²kxai³, a²nū²a² kuh³lxa³thin¹te²a²
 yuh³lxin²nxa³i², hxi²waun³ta³kxin²nxa³i²,
 nxe³jah¹lo²sa¹xā¹. Nxe³jah³lxi³hē¹la².
- 15 Hāi¹nxe³sxā³:
 — Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² kāin²khai¹nxe², wi¹lhin¹khai¹nxe²,
 nxe³jah¹lai²la¹xā¹. Jah¹la² so¹lxi³ yxo²o²nha²sxā³
 yxau²xai³yai¹na¹tū¹xā¹. Nxe³jah³lxi³hē¹la².

Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, a²nū²a² ī²li³te²a²
 ī³wā³txi³nx2ti³kxai²nān²tu³: Je³su²jah³la²
 — īh¹nxē³kxa²yan³ti³ta³ sa²yxo²we¹jah³lxin¹ji¹wi¹? Nxē³nx2ti³kxai²nān²tu³,
 Je³su²jah³lai²na² sa²yxo²we¹jah³lxin¹ju³ta²
 a²nū²ai²na² ī³yau¹ū³nha¹je¹txain¹yah³lxi³hē¹la².
 Nxē³sxā³ win¹ta²te²lxi³ yxo²i²nha²sxā³,
 a³la³kxi²yxau³sxā³, ī³yau¹ū³nha¹je¹txain¹yah³lxi³hē¹la².
16 Yxān¹ta¹, wxā²ē¹nāu³a¹ ău³txi³
 wi¹lh̄³ye³ki²nha²sxā³ wxā²ha³lo²a²
 ī³yau¹ū³nha²je¹txain¹yah³lxi³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, a²nū²ai²na² ko³nxē³ti³hit1sxā³
 ī³yī¹li¹nx2ti³kxa² ha³ta³nxān²txi³, a²ē¹nāu³a¹ ău³txi³
 ī³āu²lxi²to³nha²h̄³nx2na³la².
 — A²ya³la³tu³, jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa² sa²yxo²wet1sxā³ wi¹kāi³jah¹lo²su² na³na¹.
 Nxē³kxi¹nx2ti³h̄³nx2na³la².
17 Jā¹nxa¹jau³su², wain³txi³kāi³yah³lxin¹kxai²nān²tu³:
 — Wain³txi³ kāi³to³hxai²na¹hē³na¹. Na¹ta¹,
 a²nū²a² khāuh³lxa³ti³hit1sxā³ ū³yho³hi²sa²na³na¹.
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, ju¹ta² wi¹lh̄³nx2na³la²,
 Txa²wā¹sū³na² ten³jau³xa² yā¹nxē³jau³lxi³
 khāuh³lxa³txi³nx2ti³kxai²nān²tu³ta². Yxān¹ta¹,
 ko³nxē³ti³ kāi³yah³lxin¹kxai²nān²tu³, ju¹ta²
 wi¹lh̄³nx2nxā³wa², a²nū²a² khāuh³lxa³ti³hit1sxā³
 ū³yho³hi¹nx2ti³ta³nxa², ū³yho³hi¹nx2ti³xa³ta³nxa²
 nxē³kxa²ha³ta³nxān²ti³nū¹.
18 Jā¹nxē³sxā³, Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 wain³khāi¹nxē³jah¹la² ya³lu²kxi²nē³ta¹hxai²hē¹la².
 Txa²wā¹ki³na¹xai²na² ko³nxē³ti³
 kāi³te²ki³na¹xai²na² wxā²wa²sut1hxā³tē³te³lhxā³
 ya³lu²kxi²nē³ta¹hxai²hē¹la².

— A²nū²a² yxo²ha³kxa¹, Txa²wā¹sū³na²
 Si³yxau³tā³a¹ ā³ya³lxih²xi²yhu¹tai²lā¹.

Nxe³kxi²nē³jau³su², Je³su²jah³la²
 ya³lu²kxi²nē³ta¹hxai²hē¹la². Jah¹la²,
 txa²wā¹sū³na² wen¹sxā³ yxau³nū²la²
 ya³lu²ta¹hxai²hē¹la². Yxān¹ta¹,
 Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹la² nū³kxūn³txi³
 ka³ten³ti³hit1sxā³ ī³sa²yxau³xi²ti³hi¹ta¹hxai²hē¹la².
 Nxe³ju³tan¹te²kxa³yan³tu³ta¹ te²yā¹nxe³sxā³
 ya³lu²kxi²nē³ju³ta³nū³a2 yū²nxa³lho³la².

19 Nxe³sxā³, Je³su²jah³lo²su² jah¹lai²na²
 Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹lai²na² ā³nū²nxi²sxā³,
 a2nū²a2 ya³lu²te²a2 yāu³ka³txi³nāu³xa²
 he¹ain¹ta³ko³nāu³a¹ ān³ti³xain¹sxā³, Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa2 ī³yau¹ū³hain¹ta¹hxai²hē¹la².

20 Nxe³ju³ta², yān³tai²na² No³e²ah³lo²nu¹tai²na²
 a2ka³te³nhī¹nu¹tai²na², a2yu³xai²nān¹tū³ka³txu¹tai²na²
 yxo²ha³kxa¹, Txa²wā¹sū³na² sa2yxo²ā³sa²tē³sxā³
 yxau³ain¹ta¹hxai²hē¹la². Nxe³ha²kxai³,
 Txa²wā¹sū³na² hxi²ki³kxai³lu² wē³ha²yau³xa²
 ha³nxeh³lxī³jau³xa² kāin² sa2yxu¹na³ū¹hain¹sxā³
 ī³lon³txa2 hxa³nain¹ta¹hxai²hē¹la².
 A²nxe³te²u¹tai²na² a2ya³lu²te² yāu³ka³txi³nāu³xa²,
 a²hī¹nai²na² Je³su²jah³la² ī³ti³nxain¹ta¹hxai²hē¹la².
 Yān³tai²na² No³e²ah³lo²nu¹tai²na² na³vi²o²tē³na²
 ar²ka³tē³na² wet1sa²tē³i², hau³hau³kon³sxā³
 Txa²wā¹sū³na² win¹ta²te²lxī³ wah³nxe²sa²tē³i²:

— Ko³nxe³ti³ kāi³ain¹ju³tai²na² ā³na¹ain¹sxā³,
 ka²no¹a² ka³lo³ai²na² ā³wih¹tai²lā¹. Ain¹ta¹,
 kxān³su² ain¹ta¹, a²nū²a² nū³ka³txu¹tai²na²
 hāi¹nxe³sxā³ sa²yxo²ā³sa²tē³ain¹ta¹hxai²hē¹la².
 Nxe³ha²kxai³, ya²lu¹ta³lxī²hxa³tain¹ta¹hxai²hē¹la².

Hāi¹nxe³sxā³, ha¹li¹, ha¹li¹, ha¹li¹,
 ha¹lin¹tū³kā³txa² so¹lxi³, wā³kon³sxā³ ī³yau³xa²
 ne³ka³nah²nāu³u¹tai²na² ka²no¹ai²na² yxau³sxā³
 ka³ten³ta³ yxau³ain¹ta¹hxai²hē¹la².

21 A²nxe³te²u¹tai²na² ī³yau³xu¹tai²na²
 ū³hū¹ki²sa²sai¹nē³jau³hū³jau³xai²la¹wa².
 A²nxe³jau³xai²na² a²hī¹nai²na² ū³hū¹ki²sa²sai¹nē³kxai²nān²tū³,
 Txa²wā¹sū³na² ā³wa²su¹tē³tu¹wa².

— Nū³kxūn³txi³ sa²hxan³kxi²ti³sē¹li¹.
 Nxe³nē³kxai²nān²tū³, hai³txi³txa²wā¹nū²ai²nān¹te²a²
 a²nā³txai²na² so¹lxi³ kwa²wxa²hi³la³ki²nē³jau³nū³su²
 e³kxin²nxa³wa². Yxān¹ta¹, aū³txi³ txa²wā¹ē¹nāu³a¹
 whāi²na¹ kō³nxe³ti³ e³ki³ju³txai²na²
 ā³nhan³ka²ti²sa²sai¹nē³jau³nū³su² e³kxi²na¹wa².
 Nxe³ju³ta², Txa²wā¹sū³na² e³ki²ki³te³nah¹li¹:

— Txa²sū³nāi³. Nxe³ti¹. Txa²aū³txi³
 ē¹nāu³nū¹ai²nān¹jau³xai²na² Je³su²jah³la²
 ya³lu²tāu³a¹ nū³kxūn³txi³ ka³ten³su²
 ī³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hē¹li¹. Te²u¹jā¹nxe²
 sa²hau³kot³sē¹li¹. Nxe³ki³te²ju²hē³la².

— ī³yau³xa² ū³hū¹ki²sa²sai¹sa²na³na¹.
 Nxe³ki³kxai²nān²tū³, nxe³ki³te²ju²hē³la².

22 A²nxe³jah¹lai²na² Je³su²jah³lai²na²
 oh³nāu³nū¹ka³nāu³a¹ ka³la³xi²sxā³, Txa²wā¹sū³na²
 Si³yxau³jah¹la² a²wi¹tāu³a¹ a²hx²kan¹khaix¹tāu³a¹
 ā³ha³ti³sai¹sxā³ ā³wxe³nū¹yhain¹ta¹hxai²hē¹la².
 Ain¹sxā³, a²ta³nāu³xa² oh³xai²nān¹te²su²
 te²nāu³xa² ha³ta³nxān²txi³ a²ta³nāu³xa²
 hxi²kan¹ta² si³yxau³te²su² te²nāu³xa²
 ha³ta³nxān²txi³ a²ta³nāu³xa² nū³kxūn³te²su²
 te²nāu³xa² ha³ta³nxān²txi³ a²yxo²ha³kxa¹

whāi²na¹ Je³su²jah³lai²na² a²yu³hē³nāu³a¹
yxau³yain¹tū³kā³txi³sain¹na³la².

4

Sū³na² a²ten³jau³su² ī³hau³ko³tū¹hxā³
yxau²xai³ki³jau³su²

1 Jā¹nxe³jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
a²nū²ai²na² khāuh³lxa³txi³nha²na²hē³la².
Nxe³kxa²ha³ta³nxān²ti³hai³txi³khāuh³lxa³ti³nha²ju³tai²li²
en²nha²ta¹hxai²nxa³hē¹la². Nxe³kxa²yā¹yxah³lxin¹sxā³
khāuh³lxa³ti³nyhah¹lxin¹kxai²nān²tu³
wi¹lhi¹nha²sxā³ khāuh³lxa³ti³nyha¹jah³lxi³hē¹la².
Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, kō³nxe³ti³
kāi³yah³lxin¹ju³ta³lo³jah³lxin¹ju³ta²
ā³wa²su¹khai³nxe³nx2ti³hī³nx2na³la².

2 Nxe³ha²kxai³, yuh³xai²nān¹ta³ko³xai²na²
yxau²xai³yah³lxi¹nhī¹nān¹te²ka³yā³tu³,
Txa²wā¹sū³na² a²ē¹nāu³a¹ ten³jau³xa² so¹lxi³
ī³hau³ko³tū¹hxā³ yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la². Hai³txi³
wxā²sī³nāu³ai²na² kō³nxe³thin¹yah³lxin¹jau³la³
yxau²xai³yah³lxi³txa³hē¹la².

3 A²ha² kxā³nxa², a²nū²a² Txa²wā¹sū³na²
Sū³ni²nxa³tū³kā³txa² yā¹nxe³sxā³ kō³nxe³thin¹sxā³
yxo²kwāi³nain¹jau³xa² yā¹nxe³jau³lxi³
yxau²xai³lyah³lxi³to³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Yah³lxin¹ju³ta²sa¹: au³txi³ wxā²ē¹nāu³a¹
kō³nxe³ti³ yxo²kwāi³ni², kō³nxe³ti³
yxo²kwāi³nah¹lxi¹jau³su² kō³nxe³ti³
wa³ni³lon³kxi²nyhu¹i² yain³jau³xa² ūn³jau³xa²
ī³na²sxā³ wen¹sxā³ kō³nxe³ti³ kāi³i², Sū³na²
sa²ki³lxo³nha²te²a² ī³sa²nēn¹kxi²sxā³ kō³nxe³ti³

kāi³i², nxe³yah³lxi³to³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa². Yxān¹ta¹, hī¹na² hāix1nā¹yah³lxi³hī³nxa¹lxa².

4 Nxe³ha²kxai³, Txa²wā¹sū³na²
Sū³nxi²nxa³tū³kā³txai²na² wxa²ha³lo²a²
ā³ne³wxe³ti³hex1ye¹nx2ti³xa³wa². Nxe³te³nah¹lxi¹:

— īh¹nxe³kxa²yān³ti³ta³ Je³su²jah³la²
nū³kā³txai²na² ā³na¹sain¹sīn¹te²ta²hēn³kū²?
īh¹nxe³kxa²yān³ti³ta³ a²kxā³nxai³tā²
kwa² ha³lo²a² ha³nxe¹lxi³txi³ kō³nxe³ti³
kāi³ya³sain¹to³hxai²kait3jā¹nxe³ ya³sain¹to³hxā³kū²?
Nxe³kxi¹nx2tain¹jau³su² ī³yxo²kwīn¹ki¹nx2ti³sxā³
kō³nxe³ti³hit1sxā³ ī³ye³kxi¹nx2tain¹na³la².

5 Yxān¹ta¹, a²nxe³tū³kā³txai²na² a²hī¹nai²na²
a²kō³nxe³ti³ kāi³ain¹ju³tai²na², yxan¹nāu³a¹
Txa²wā¹sū³na² ī³yau¹ū³nha²yain¹sān²ka³tū³
a²wah³yu³ta² ha³lo²lo³tain¹tu¹wa². Nxe³tāu³a¹,
a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ ka³tēn³su² tā³nxa² ya³lu²te²su²
tā³nxa², nxe³sxā³, yuh³xai²nān¹ta³ko³xai²na²
yxau³ain¹sxā³ kāi³sa²tē³ain¹ju³txai²yā¹nxe³sxā³,
Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³su² tāu³a¹
wxa²nxū¹hāin³nha²sxā³ ī³yī¹li²xai³ain¹tu¹wa².
Ha³lo²a² nxe³nē³jau³ta³nū³a² yāu³son³ki²nē³na³la².

6 Jā¹nxe³jau³su², Je³su²jah³la² a²nū²a² ya³lu²te²a²
yāu³ka³txa² ha³ta³nxān²txi³ ā³tū³xi²sxā³, wān³txa²
wi¹jau³xa² ī³yau¹ū³hain¹ta¹hxai²hē¹la².

— Ta³nxū¹kā³txai²na², ha³lo²a²
yuh³xai²nān¹ta³ko³xa² yxau²ho³hai¹nhī¹nai³tā²
kō³nxe³ti³ kāi³ain¹na²hē³na¹. Nxe³ain¹ju³ta²
yo³ha² ya³lu²ain¹na²hē³na¹. Nxe³sxā³,
yuh³xai²nān¹tū³kā³txa² yxo²ha³kxa¹
kō³nxe³ti³ kāi³i², a²yo³ha² ya³lu²ju³ta² yū²,

nxe³kxa²yā¹xain¹na²hē³na¹. Yxān¹ta¹, a²hī¹nai²na²
wān³txa² wi¹jau³xa² tū¹kā³txai²na² ya³lu²te²
yāu³ka³txi³nū³kā³txa² ī³yau¹ū³hai¹na¹tū¹xā¹,
sa²yxo²wet1sa²sxā³, Txa²wā¹sū³na²
Yāu³ka³jxah¹la² ka³ten³ti³hi¹txain¹sxā³,
txai²yā¹nxe³sxā³ yxau²wa³to²hain¹txai²lā¹.
Nxe³jau³su², ī³ye³kxi²nha²sxā³, Je³su²jah³la²
ī³tih³nxain¹ta¹hxai²hē¹la².

Txa²wā¹sū³na² a³la³kxi²ti³hi¹tē³jau³su²

7 Nxe³jah³lx¹sā²lxa². Yuh³xai²nān¹ta³ko³xa²
hxan³je³nāu³wa³kxa² yau³son³ki²nē³na³la².
Nxe³ha²kxai³, wi¹lain³nha², wain³txi³
kāi³sxā³ yxau²xai³li² nxe³jah³lx¹hē¹la².
Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, ha³tin³ti³, Txa²wā¹sū³na²
ī³hen³txi³jah³lx¹hē¹la².

8 Hāi¹nxe³kxe³hū³nxe², hxi²kan¹khai¹nxe³jau³xa²
ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Au³txi³ wx^a²ē¹nāu³ai²na²
whāi²na¹wi¹lain³nha²sxā³ a³lx¹waun¹nha¹jah³lx¹hē¹la².
A³lx¹waun¹nhyah¹lxin¹kxai²nān²tu³, kō³nxe³ti³
kāi³ūh¹nx2ti³to³hain¹kxa² ha³tā³nxān²txi³
ne³wā²na³yah³lx¹to³hin¹tu¹wa².

Jā¹nxe³sxā³:

— A²nū²a² ā³xa² txa²sxi²ha² wxā²na³na².
Ha³la³ka³lx¹lon³ki²sa²na³na¹. Yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
wi¹li³hen³txi³nha¹jah³lx¹hē¹la². Wxa²ē¹nāu³a¹
hāi³a² ī³yen²yhu¹ah³lxan³kxe³su²
ka³lih³khai¹nxe³sxā³ wi¹li³hen³txi³nha¹jah³lx¹hē¹la².

10 Jā¹nxe³sxā³, Txa²wā¹sū³na²
ī³la³kxi²te²lo³tū¹nxa²lx¹ju³ta² wā²nxūh¹
ha³na³ka³lx¹ a³la³kxi²ti³hi¹ti² ai³nx2ti³hī³nx2na³la².

Jā¹nxe³nx2ti³jau³lxi³, a²nū²a² ā³xa² yxo²ha³kxa¹
ā³nhxi²nū¹nū²waun¹nha¹jah³lxi³hē¹la².

11 A²ī²lī³te² ī³nxa²:

— Wān³txa² wi¹jau³xa² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹
ī³tih³nxai¹na¹tū¹xā¹. Ain¹yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
Txa²wā¹sū³na² wān³txi³khai³xa² so¹lxi³
ī³tih³nxe³txain¹yah³lxi³hē¹la². Te²yā¹nxe³sxā³:

— A²nū²a² ā³xa² ā³nhxi²nū¹nū³hai¹na¹tū¹xā¹.
Ain¹yah³lxin¹kxai²nān²tu³:

— Txa²wā¹sū³na² hxi²kan¹ti³hit1sa²jau³su²
ā³xai²na² ā³nhxi²nū¹nū³hai¹na¹tū¹xā¹.
Nxe³txain¹yah³lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ ī²nx2ti³ka³tu³, wxa²ha³lo²a²
ī³ye³te³nah¹lxi¹:

— Je³su² Kris²tu³jah¹la² ta³nxū¹kā³txai²na²
a²ē¹na² hau³ko³tain¹jah¹lai²la¹wi¹. Nxai¹nha²kxai³
wi¹kāi³ain¹na³li¹. Nxe³ha²kxai³, Txa²wā¹sū³na²
Si³yxau³tāu³a¹ ī³sa²nēn¹kxi²a³sah¹lxi³hē¹li¹. A²nū²a²
yxo²ha³kxa¹, nxe³nx2ti³hī³nx2na³la². Txa²wā¹sū³na²
so¹lxi³ wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe² wa³to²hi²,
hxi²kan¹khai¹nxe² wa³to²hi², nxe³jah¹lai²la¹wa².
Nxe³ha²kxai³ ye¹nx2ta¹wa².

Sū³na² wē³ha³lxi³su² kxan²ti³
khāuh³lxa³ti³hit1tē³jau³su²

12 Ne³ka²ki²sah¹lxi³hē¹la². A³lxi¹nx2ta¹wa²
Nxe³ha²kxai³ ya³nx2ta¹wa². Ha³lo²a²
ha³nxeh³lxi³khai¹nxe³ju³ta², ha³nxe²a²
a³lan²khai¹nxe³tho³hū³ju³ta² ha³lo²lo³txa²lxi³na³la².
Nxe³nx2ti³ju³ta² Txa²wā¹sū³na²
ī³ye³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:

— Txa²nū³kā³txai²na² kan²txi³ yxo²ī²sain¹tā³nxa²,
 sai¹nxa³tā³nxa² ai¹na¹nhā¹. Na¹ha²kxai³
 ha³lo²ai²na² ha³nxeh³lxi³ju³txai²na² ūh³wxe³sxā³
 ū³wha³ka³ne³sai³nai¹na¹tū¹xā¹. Nxē³nx2ti³jau³su²,
 Txa²wā¹sū³na² ūh³wxe³nx2ti³hī³nx2na³la².
 Nxē³nx2ti³kxe³su², ī³wā³wā³ta³kxi², ī³yxuh³lxi²
 nxe³yah³lxi³txa³hē¹la².

— īh¹nxe³kxa²yan³ti³tā³ ha³lo²a² ha³nxeh³lxi³ju³ta²
 ūh³wxe³sa³te²la¹ku², Txa²wā¹sū³nu²su³ku².
 Nxē³yah³lxi³txa³hē¹la².

13 Yah³lxin¹ta¹ hāi¹nxe³sxā³ ī³ka³li³jah¹lxi³hē¹la².
 Je³su²jah³la² wi¹kāi³khai¹nxe³kxa²
 ha³tā³nxān²txi³, a²nū²a² kuh³lxa³thin¹tū³kā³txa²
 khāuh³lxa³txi³hi¹yhain¹ta¹hxai²hē¹la².

Nxe³ju³tau³hxai²tēx1 jā¹nxe³sxā³
 ha³lo²lo³txa²lxi³na³la². Nxē³ha²kxai³:
 — Je³su²jah³la² ha³lo²a² khāuh³lxa³txi³ju³tau³hxai²tēx1
 jā¹nxe³sxā³ wxa²nhū¹yhu³sa²na³na¹,
 Je³su²jah³la² wān³txa² sa²yxo²we¹ta¹ha²kxai³la².
 Sa³ha²kxai³, ka³li³sa³nha¹. Nxē³jah³lxi³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tū³, yxan¹nāu³a¹
 Je³su²jah³la² wxi²kin³ti³ton³sxā³
 a³ya³ti¹xi²nē³tu¹wa². Nxē³nē³tāu³a¹, kāin²ka³li³sxā³
 ā³sen³sai¹khai¹nxe³sxā³ kāin²ka³li³yhah¹lxin¹tu¹wa².

14 Wxāi²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 a²wē³ha³lxi³syah¹lxi¹lxa². Yah³lxin¹kxe³su²,
 sa²nē³hē²txa²lxi³sxā³ a²nū²a² kuh³lxa³thin¹te²a²
 ko³nxe³ti³hit1sxā³ ī³ye³kxi¹nx2ti³na³la².
 Nxē³nx2ti³kxa²ha³tā³nxān²txi³ ī³ka³li³je¹jah³lxi³hē¹la².
 Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹la² wxi²kin³ti³ton³jah¹la²
 yxau³ya³nx2ti³sxā³ sa²hx²ka¹txa²lxi³na³la².
 Nxē³nx2ti³ha²kxai³ ī³ka³li³jah³lxi³hē¹la².

15 Yxān¹ta¹ a²nū²a² ă³xa² ī³su²lhā³i², ă³xa² yen³ka² kāi³sa²no¹i², wai³nxa³txi³ kāi³i², a²nū²a² ă³xa² ko³nxe³ti³ kāi³si¹hain¹yah³lxin¹jau³su² ī³ye³kxi², nxe³yah³lx³txa³hē¹li¹. Jā¹nxe³yah³lxin¹ju³ta² wah³yu³tū³, yuh³xai²nān¹te² a²hx²kan¹ti³nū³ka³txa² khāuh³lx³ti³hi¹txa²lx³kxa²yān³ti³su² nxe³ye¹nx²ta¹wa².

16 Yxān¹ta¹, Je³su²jah³la² so¹lxi³ sa²yxo²we¹jah¹lx³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, a²nū²a² kuh³lx³tin¹te²a² ī³sa²ne³hē²txa²lx³sxā³ khāuh³lx³ti³hi¹txa²lx³kxai²nān²tu³, Txa²wā¹sū³na² ī³āu²lx²to³nha²sxā³ ī³ye³kxi²yah³lx³txa³hē¹la². Hāi¹nxe³sxā³ ī³sa²nēn¹kxi²jah³lx³hē¹la².

— A²nū²a² nū³ka³txai²na², Je³su²jah³la² yā¹nxe³sxā³ ī³yī¹li²sa²sxā³ ī³yxo²kwīn¹ki²sa²na³na¹. Na¹ha²kxai³ ka³li³sa³nhā¹. Nxe³jah³lx³hē¹la².

17 Jā¹nxa¹jau³su², hī¹nai²na² Txa²wā¹sū³na² yuh³xai²nān¹tū³ka³txi³kī³na¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ kāi³kī³kxe³su² wi¹ta³nxa² wi¹lxa³tā³nxa² nxe³kxa²yā¹nxe² ī³yo³hi²ju³ta² ān³si³wxe³nū¹nhē³na³la² Ha³lo²a² ī³yī¹li²nū¹nhē³je³nāu³wa³kxa² hau³kon³na³la². Nxe³ha²kxai³ txa²wā¹wē³ha³lx³su² te²kī³na¹xai²na² txa²nū² ī³yī¹li²nū¹nhē³sān²nū²la², hā²wxān³txi³te²lx³nū² ān³si³wē³nxi²sxā³, a²nū³ka³txi³ ă³xa² sa²kxai³lu² wān³txa² wi¹jau³xa² sa²yxo²ă³ain¹tū³ka³txa² sa²kxai³lu², Txa²wā¹sū³na² ī³yī¹li²nū¹hain¹kxai¹lē¹.

18 Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² ū³wha²li¹txā³nxu¹tai²na² nxe³te³nah¹lx¹:

— A²nū²nāu³xa² kxāu³sxā³ wi¹lhin¹te²nāu³xa² a²ko³nxe³ju³ta² sa²wa²su¹tain¹tu¹wi¹.

Nxe³ta¹, *ī³lxi³thi¹nxa³tū³kā³txai²lē¹:*
 "Txa²wā¹sū³na² ten³sa²nxān³nhā¹. Hāi¹nxe³sxā³
 sa²yxo²ā³sxā³ kō³nxe³ti³ kāi³a¹tū¹xā¹."
 Nxe² yxau²xai³lain¹tū³kā³txai²lē¹. Hai³txi³
 sa²wa²su¹ti³he¹xai³nxa³lho³li¹. Txa²wā¹sū³na²
 ū³whā²li¹txā³nxu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²hē¹la².
¹⁹Jā¹nxe³yah³lxin¹ju³ta² Txa²wā¹sū³na²a²ē¹nāu³a¹
 ī³ye³kxi²nha²sxā³ ten³jau³xa² yā¹nxe³jau³lxi³
 khāuh³lxa³txi³nx2ti³kxai²nān²tu³, hāi¹nxe³sxā³
 wain³txi³kāi³sa²tē³je¹jah³lxi³hē¹la². Nxe³sa³kūx1:
 — Txa²wā¹sū³na² wet1sa²jah¹la²
 wi¹lhin¹jah¹lai²la¹xā¹. Sa²yxo²we¹nha²jah¹lai²la¹xā¹.
 Na¹ha²kxai³ hāi¹nxe³sxā³ yxo²ī²sa²tē³a¹tū¹xā¹.
 Na¹ka³tu³ sa²wai³wait3sxā³ wi¹kāi³a¹tū¹xā¹.
 Nxe³jah³lxi³hē¹la². Ju¹ta² wain³na³la².

5

O³ve²a²ī³wāi²lo³kxah³la²yā¹yxah³lxin¹jau³su²

¹Wxa²yah³la²nāu³xai²na²hxi²kan¹ya³nx2ti³tū³kā³txi³
 ī³nxai²na² ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Wxāi²yā¹nxe³sxā³
 yah³lo²hū³nūn³te²sa¹wa². Txai²na¹xai²na²
 a²kxā³nxa² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 khāuh³lxa³txi³ju³txai³tā² te²yen³na²
 ī²a¹jah¹lai¹ta³lxa³na¹wa². Na¹ha²kxai³, yxan¹nāu³a¹,
 Txa²wā¹sū³na² hi²sen³su² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 wxi²kin³ti³ton³ti³hi¹tu¹wa². Nxe³tāu³nū³ā¹
 wxi²kin³ti³ton³ti³hit1sa²kah³lo²nū³sa³ha²kxai³
 nxe³jah¹lo²sa¹wa². Na¹te³na¹xai²na²,
 txa²yxo²ka³nāu³a¹ whāi²na¹ ain³nha²sxā³
 ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa².

²Nxe³nx2ta¹te³nah¹lxi¹: Txa²wā¹sū³na²
 a²wē³ha³lxi³yu³ta² yxo²ī²nx2tain¹te³nai¹ti³tu³wa².

A²nxe³t³k³txa² wi¹sa²hau³ko³txain¹yah³lxi³hē¹la².
 Wi¹lhin¹te²a² wa³kxēn³yah³la² a²ka³yxuh³xa²
 o³ve²a² ī³wāi²lo³kxa² wi¹lū³yhai¹tain¹jut3sū³nxe²
 nxe³tain¹yah³lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
 sa²ye³so¹nha²nxa³sxā³, wi¹wi¹nxe²
 sa²hau³ko³txain¹yah³lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³:
 — U³lha³nhā¹. Kwa² ten³nxa³kxe³su²
 ha³lo²lot3sa²te³lhxā³ sa²na³na¹. Yah³lxin¹jau³su²
 sa²hau³ko³txain¹yah³lxi³txa³hē¹la². Hāi¹yxān¹ta¹:
 — Txa²wā¹sū³na² a²ē¹nāu³ān¹jau³xa² so¹lxi³
 te³ni², a²sa³wi³ha³lxa² hxi²nū¹nū³hai¹na¹ju³ta³nū³a²
 te³ni², na¹xā¹. Hai³txi³ kwa² a²yo³ha²
 so¹lxi³ yxo²kwāi³na¹jau³la³ o²la³kxin²nxa³xā¹.
 Nxe³yah³lxin¹jau³su² Txa²wā¹sū³na² wē³ha³lxa²
 sa²hau³ko³txain¹yah³lxi³hē¹la².

³ Jā¹nxe³sxā³ yxo²ha³nxe³lha³txi³ a²sa³wi³ha³lxa²
 ī³kwa³na³ain¹yah³lxi³txa³hē¹la². Yxān¹ta¹
 wi¹kāi³je¹tain¹yah³lxi³sxā³ Txa²wā¹sū³na² tū³na²
 ī³yau¹ū³txain¹yah³lxi³hē¹la².
 — ī²hxi²so¹sain¹sxā³ txai²yā¹nxe³sxā³
 wi¹kāi³ain¹txai²lā¹. Nxe³txain¹yah³lxi³hē¹la².

⁴ Nain¹yah³lxin¹kxai²nān²tu³, Je³su²jah³la² o³ve²a²
 wāi²lo³te²hū³jah¹lai²la¹wa². Hxi²kan¹khai¹nxe³sxā³
 wa³kxē³nhū³jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹lo²su² jah¹la²
 yxan¹nāu³a¹ kā³nxa² ī³xi²sxā³ a³ya³ti¹xi²nē³tāu³a¹
 wi¹sa²hau³ko³tain¹yah³lxin¹kxa²yo³su² kāi²
 wxi²kin³ti³ton³ti³hi¹txa²lxi³tu¹wa². Txa²wā¹sū³na²
 wxi²kin³ti³ton³sa²tē³wa³to²hi²jah¹lai²la¹wa².
 Te²yā¹nxe³te²hū³sxā³ ti³hi¹txa²lxi³tu¹wa².

⁵ Jā¹nxe³jut3su², sax3ne³lax3ku³nāu³ ī³nxai²na²
 ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa². A²yah³lo²nāu³xa² a²yu³hē³nāu³a¹

yxau³jah³lxi³sxā³
 Ya³nx2ta¹wa².
 a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa².
 Wxa²yu³ta² yxo²ha³kxa¹, ā³xa² a²yu³hē³nāu³a¹
 ā³wxe³nū¹whaun¹nha¹jah³lxi³hē¹la². Wi¹wi¹nxe²
 ā³nhxi²nū¹nū³yhah¹lxin¹txai²lā¹. Nxe³ju³ta²,
 Txa²wā¹sū³na² ū³wha²li¹la³kxi²nē³te³nah¹lxi¹:
 — A²nū²a² yxo²kāin²txi³ kāin²te²lo³nha²te²su²
 kxai²nān²tu³, Txa²wā¹sū³na² en²khai¹nxe³kah³lo²su²
 hī³nx2na³li¹. Yxān¹ta¹: “A²nū²a² ā³xa²
 yu³hē³nāu³a¹ yxau³nū¹ha¹tū¹xā¹.” Nxe³jah¹lo²su²
 kxai²nān²tu³, Txa²wā¹sū³na² thāi³ti³la²
 wi¹lhin¹sxā³ sa²hau³ko³kah³lo²su² hī³nx2na³li¹.
 Ta¹hxai²hē¹la². Nxe³ha²kxai³ ā³xa² yu³hē³nāu³a¹
 ā³wxe³nū¹whaun¹nha¹jah³lxi³hē¹la².

6 Nxe³ha²kxai³:

— Txa²wā¹sū³na² hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹xā¹.
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, a²nxe³jah¹la² yu³hē³nāu³a¹,
 yxau³nū¹jah³lxi³sxā³ sa²yxo²we¹jah¹lxi³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, ha³lo²a² wā²nxū¹
 ī³yī¹li²nū¹nx2ti³je³nāu³wa³kxa² hau³kon³na³na¹.
 Nain¹kxai²nān²tu³, kāin²te²lo³txa²lxi³sxā³
 ī³sa²nēn¹kxi¹nx2ti³tu¹wa², Txa²wā¹sū³na²sa³.

7 Jā¹nxe³sxā³, ha³lo²a² ī²li³ju³ta² yxo²ha³kxa¹,
 hxi²waun³ta³kxi²nha¹lxin¹ju³ta² ha³kxa²,
 Txa²wā¹sū³na² yxo²ī²txain¹yah³lxi³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, jah¹la² wxa²ha³lo²a²
 sa²ye³so¹nha²nxa³sxā³ ī²nx2ti³ha²kxai³,
 wi¹sa²hau³ko³txa²lxi³ha²kxai³, nxe³nx2ti³jah¹lai²la¹wa².

8 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³ ha³lo²a²
 wi¹lāi³nha², sa²ye³so¹nyhah¹lxan³kxe³su²
 wi¹lī²i², nxe³jah³lxi³hē¹la². A²ta³a²

ĩ³kox¹ko¹son²ki¹nx²ti³jah¹la² o²la³kxi¹nx²ti³sx³,
 Txa²wā¹sū³na² sa²yxo²ã³sx³ ã³na¹si¹nx²ti³jau³su²
 o²la³kxi¹nx²ti³na³la². Ya²na¹la² ai³lha²thet3sx³
 tuh³ne³ki¹nx²ti³jau³hū³nxe²:

— Äu³sa³nha¹. A²nū²a² sī³na² so¹jī²na¹tū¹xā¹.
 Nxē³nx²ti³jau³hū³nxe², a²ta³a² wa³ka³ton³nx²ti³sx³
 a²ta³ai²na² a²ten³ju³ta² kāi³si¹yhah³lxin¹jau³su²
 o²la³kxi¹nx²ti³na³la².
 9 Nxē³nx²ti³kxai²nān²tu³, wxāi²nān²ta³
 Je³su²jah³la² kan²txi³ i³sx³ yxo²ī²jah³lx³sx³,
 a²ta³a² ūn³ti³hit1sx³sa²ne³khau²ki¹txain¹yah³lx³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³:

— Txa²wā¹sū³na² wē³ha³lx³su²
 te²ki³na¹xai²na² yuh³xai²nān¹ko³xai²na²
 yxau³ye²te²ki³kxe³na¹xai²na² yxo²ha³kxa¹,
 txai²yā¹nxē³sx³a²ta³a² khāuh³lx³txi³nē³lhī³nx2na³na¹.
 Hai³txi³nūh¹txai²na² so¹lx³khāuh³lx³txi³sai¹nxa³xā¹.
 Ju¹ta² wi¹ko³nha¹xā¹. Nxē³jah³lx³hē¹la².

10 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, Txa²wā¹sū³na²
 Si³yxau³tāu³su² tāu³a¹ kāin² thāi³ti³la²
 a³lx³nē³jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹lo²su² tāu³a¹,
 kxā³nāu³u¹tai²na² ī³kaix1so¹nx²ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxē³sx³:

— Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nū²nx²sx³
 yxau²xai³jah¹lx³hē¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nān²tu³
 kxā³nāu³a¹ ha³tā³nxān²txi³ wxi²kin³ti³ton³ti³hit1sa²tē³nxa²lx¹tu¹va².
 Nxē³nx²ti³si¹jau³su² ī³kaix1so¹nx²ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxē³nx²ti³kxe³su²:

— Jū¹nxe²kxān³su² khāuh³lx³txi³nx²ti³sān²ka³tu³,
 nxe³nū²la² ha³lo²a² hau³kon³ki²na³na¹
 Nxē³nx²ti³tāu³a¹, Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³su²
 tāu³a¹, au³txi³ wxa²ē¹nāu³a¹ yxo²ha³kxa¹

ĩ³we²nxi²sxã³ hxi²kan¹ti³hi¹ti², wi¹wi¹nxe², yxau²ũ¹ki²sa²tẽ³ti³hi¹ti², nxe³nx2ti³tu¹wa².

11 Jah¹la² so¹lxi³ hxi²kan¹khai¹nxe² wa³to²hi²jah¹lai²la¹wa². Nxe³ya³nx2ta¹wa².

Pe²jah³lai²na² a²ne³ki³san¹jau³su²

12 Sil³vã²nah³la² sa²yxo²we¹nha²sxã³ Je³su²jah³la² yxo²ĩ²jah¹lai²la¹wa². Nxe³sain¹sxã³, Pe²jah³lo²na¹xai²na² yxo²wã³txai²na² a³lu²xa³jau³xai²na² Sil³vã²nah³lai²na² ain³kxi²so¹ki²sa²sxã³ a²hxi²ka² û³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³na³la². A²nxe³na¹jau³xai²na² ha³lo²ai²na² i³kwxé²ki¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² i³ye³kxi¹nx2ta¹wa². A²ya³la³tu³, Txa²wã¹sû³na² Si³yxau³tãu³a¹ kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³na³la². Nxe³nx2ti³ju³tai²na², kan²txi³ i³sxã³ wi¹wi¹nxe² yxau²sa²tẽ³kxã¹jah³lxi³hẽ¹la².

13 Txa²wã¹sû³na² i³kaix1so¹tû³kã³txa², Ro²ma²thñ³ thi¹nai²na² yxau³ye²sa²tû³kã³txai²na², thi¹nai²na² wxa²ha³ti³su² tû³kã³txai²na² a²ha³ta³nxa² sa²si¹hã³nx2ti³na³la². Jã¹nxe³sxã³, Mar²kah³lai²na² txa²ki³lha³lhû³ye²sa³jah¹lai²na² a²ha³ta³nxa² sa²si¹hã³nx2ti³na³la².

14 A³lxi²waun¹nha¹ju³ah³lxi³sxã³ wi¹lî³hen³txi³nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Je³su² Kris²tu³jah¹la² a²hãu²ju³ta² yxau²xai³yah³lxin¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².

Txa²wã¹sũ³na² Wãn³txa²
New Testament in Nambikuára, Southern
(BR:nab:Nambikuára, Southern)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nambikuára, Southern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nambikuára, Southern [nab], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nambikuára, Southern

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
5198f7a7-ab9d-5d69-b112-d94960f81d2a